N°. 309. A°. 1860.

VRIJDAG 28 DECEMBER.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

De Abonnementsprijs is ƒ 24 's jaars of ƒ 6 per drie maanden franco per post door het geheele Rijk.
Behalve aan het Bureau der Courant kan men zich bij alle Boekhandelaars en Postkantoren Abonneren.
Enkele Nommers 10 Cents.

Bureau: Hoogstraat, Wijk 10, N°. 77.

Geboorte-, Trouw- en Doodberigten van 1 tot 5 regels.... ƒ 1.—
Iedere regel meer .... - 0.20
Andere Advertentiën per regel .... - 0.20
Groote letters naar plaatsruimte. — Bij iedere Advertentie 45 Cents voor zegelregt en 1 Exemplaar der Courant

BERIGT.

Aan allen die hun **NIEUWJAARSGROET** door middel dezer Courant aan **Verwanten**, **Vrienden** of **Begunstigers** wenschen te brengen, wordt de gelegenheid daartoe weder aangeboden. Die Advertentien, naar gelang van ieders Maatschappelijke Betrekking, naar goedvinden ingerigt, zullen in de Courant van 1 Januarij 1861 worden opgenomen a **75 Cents** per Advertentie, het Zegel en een Exemplaar der Courant daaronder begrepen.

Men wordt verzocht de eigenhandig geteekende Opgave aan de Directie te doen toekomen vóór of uiterlijk op Maandag den 31 December 1860.

Bij deze Courant behoort een

BIJVOEGSEL,

bevattende het Verslag der **Zitting van den Gemeenteraad** *van Donderdag 27 December, benevens van de Zitting der* **Eerste Kamer der Staten-Generaal**, *enz.*

BUITENLAND.

ENGELAND.

LONDEN 24 December.

(*Particuliere Correspondentie.*)

In officiële zoowel als in politieke kringen, in de salons zoowel als in de koffijhuizen, maakt Venetië het hoofdonderwerp der politieke discussiën uit. Niet alleen bij onze Regering, maar tevens bij onze geheele Natie is men van de noodzakelijkheid overtuigd dat Oostenrijk Venetië moet verliezen. Men beschouwt dit als eene onvermijdelijke gebeurtenis. Het is evenwel nog raadselachtig of ons Gouvernement en dat van Frankrijk, er in slagen zullen het groote vraagstuk op eene vredelievende wijze op te lossen. Ik meen u te kunnen verzekeren, dat onze Regering tot nog toe hare tot dat doel aangewende pogingen op de hardnekkigheid [illegible] stuiten. Lord Bloomfield heeft met al zijn politiek doorzigt, zijne veeljarige ondervinding en wat meer is — met de hem door ons Gouvernement verleende vrijheid van handelen, niets meer dan zijn voorganger, lord Loftus, kunnen uitwerken. Onze Ministers zien met bezorgdheid den tijd pijlsnel voorbijvliegen. Twee maanden later zullen alle diplomatieke onderhandelingen overbodig zijn. Indien binnen dien tijd de questie niet op de eene of andere wijze is opgelost, dan zien wij Garibaldi het vreedzame Caprera verlaten, op nieuw het zwaard der onafhankelijkheid aangorden en zijne broeders ter verlossing snellen. Eene aangename mededeeling, die ik heden morgen uit eene zeer geloofwaardige bron ontving, strekt niet weinig om de hoop aan te wakkeren dat Europa zal worden gespaard voor de veelvuldige rampen die een oorlog tusschen Italië en Oostenrijk zou na zich slepen. Graaf de Persigny (die volgens veler bewering uitsluitend voor familie-aangelegenheden naar Londen was gekomen) zou namelijk door Napoleon met de speciale zending belast zijn geweest ons Gouvernement te overreden met dat van Frankrijk gezamenlijk er bij Frans Josef op aan te dringen Italië's regtmatige wenschen in te willigen. Onze Ministers zouden, volgens die mededeeling, na warme discussien, aan het voorstel gehoor hebben gegeven. Dat zou natuurlijk een groote stap voorwaarts zijn en welligt krachtdadiger invloed op den Keizer van Oostenrijk uitoefenen.

De constitutionele wijzigingen door den baron von Schmerling afgekondigd worden hier verschillend beoordeeld. De gematigde liberalen vermeenen dat de Hongaren dergelijke concessien niet moesten versmaden. Vrijheid van godsdienst en pers en de daarstelling van een parlement is voorwaar veel gewonnen. Evenwel schijnt dat alles op de vergramde Hongaren weinig uitwerking te hebben. „Wij verlangen, zeggen zij, de magt over het finantiewezen en het leger en daarbij regtspleging bij jury; met geen andere concessien zal Frans Jozef ons in slaap wiegen."

Terwijl het agentschap Reuter ons mededeelt dat de Fransche vloot zich gereed maakt Gaëta te verlaten, verspreidt men hier de geruchten dat Napoleon zich op nieuw heeft laten overreden, om Frans II niet aan zijn lot over te laten. Rusland zou, naar men zegt, hoofdzakelijk den Franschen Keizer hebben bewogen den jeugdigen Koning nog gedurende eene maand te beschermen, op grond dat Frans II, indien hij het zoo lang nog te Gaëta zou kunnen volhouden, veel kans heeft zijn troon te herwinnen. Aan den anderen kant verzekert men dat Napoleon verlangt dat de Bourbon Gaëta nog niet ontruime, opdat Murat tijd winne zich eene sterke reactionaire partij te Napels te vormen en zich dus een troon te verzekeren. Ik geloof dat, indien die plannen werkelijk bestaan, zij bitter weinig kans hebben om op te gaan.

Vrijdag avond werd te Glasgow eene soirée gehouden door de inschrijvers van het Garibaldi-fonds; die bijeenkomst mag wel als eene van de meest belangrijke worden beschouwd welke van dien aard in ons Land hebben plaats gehad. Het doel der bijeenkomst was eenvoudig om een verslag te geven van het gebruik dat de commissie had gemaakt van de ingezamelde gelden, en tevens een besluit voor te stellen dat het bedoeld verslag door de vergadering zou worden goedgekeurd. Hetgeen echter de bijeenkomst belangrijk maakte was de tegenwoordigheid van twee parlementsleden, de heeren Walter Buchanan en Dalylish. Eerstgemelde hield als president eene zeer lange redevoering, waarin hij in zeer levendige kleuren de hevige beraadslagingen afschilderde, die hadden plaats gehad in het Lagerhuis betrekkelijk de inschrijvers die door vele voorname parlementsleden als zamenzweerders werden beschuldigd, doch in den altijd liberalen lord John Russell een ijverigen verdediger hadden gevonden. De spreker schilderde vervolgens de afgrijselijkheden waaraan de ongelukkige Napolitanen onder Frans II waren blootgesteld geweest en regtvaardigde in allen deele de omwenteling der Italianen. Garibaldi werd hemelhoog verheven en aan al zijne handelingen een onbegrensde lof toegezwaaid. Door den secretaris Robert Mc. Taer werd het verslag benevens verscheiden brieven van Garibaldi en diens zoon, van lord John Russell en Louis Blanc, en ook van Kossuth gelezen. Al die brieven zijn zeer belangrijk, doch te breedvoerig om ze u hier mede te deelen. Kossuth alleen laat zich zeer hevig tegen ons Gouvernement uit en beschuldigt onze Regering ten gunste van Oostenrijk gezind te zijn, en dat, ofschoon zij het beginsel van non-interventie predikt, zij juist alle middelen aanwendt, om Venetië aan Italië te onthouden.

Ik geloof dat de handelingen van ons Gouvernement die aantijging hare waarde moeten doen verliezen.

Het binnenlandsch nieuws is op dit oogenblik zeer schaarsch. Er wordt ook, ten gevolge van het Kersfeest, weinig handel gedreven. Gedurende dien tijd van het jaar is dit in onze hoofdstad altijd het geval.

LONDEN 25 December.

(*Particuliere Correspondentie.*)

De vrede met China is nu buiten allen twijfel tot stand gekomen. Reuter's telegram en de door ons Gouvernement van den heer Loch ontvangen depêche bevestigen niet alleen die reeds bekende tijding, maar stellen ons tevens in het bezit van de bijzonderheden van het vredesverdrag. De officiële depêche van den heer Loch is ons Gouvernement door onzen consul te Alexandria via Triëst toegezonden en dagteekende 18 december. De heer Loch zou, volgens de mededeeling, dienzelfden dag naar Malta vertrekken en zal dus binnen weinige dagen hier aankomen. Het is onnoodig u de hoofdpunten van het verdrag te herhalen, de telegraaf deelt ze u alle mede. De laatste hoop op het behoud van de heeren Bowlby en Brabazon is nu verdwenen; de laatstgenoemde is onthoofd, de eerste op eene aan ons nog onbekende wijze omgekomen. De ₤ 100,000 die lord Elgin als schadeloosstelling voor de [illegible] dier ongelukkigen heeft verkregen, zal de bittere droefheid niet uitwisschen die men in ons Land over het verlies dier verdienstelijke mannen gevoelt. Het is nu te hopen dat ons Gouvernement de wijze politiek van Amerika en Rusland betrekkelijk China volge en niet voor nietsbeduidende geschillen telken male een voor onze schatkist en onzen koophandel verderfelijken oorlog wagen zal. De politiek zoowel van Rusland als van Amerika heeft duidelijk bewezen dat men met vredelievende handelingen van de Chinezen dikwerf meer kan verkrijgen dan door kracht van wapenen. Ook voor het laatste buigen zij wel is waar, maar het is met tegenzin en met het stellige voornemen om zich bij de eerste gelegenheid de beste op hunne vijanden te wreken.

De berigten uit de Vereenigde Staten zijn ver van bevredigend. De crisis schijnt haar toppunt te bereiken. Indien men de mededeelingen van Washington kan gelooven, dan is de losscheuring van minstens zeven Staten onvermijdelijk. De meerderheid der zuidelijke Senateurs, nu te Washington vergaderd, zijn ten gunste gestemd voor die losscheuring en beschouwen die politiek als zeer uitvoerbaar. Indien die bewering autentiek is, dan doet zij natuurlijk voor droevige gevolgen vreezen. Een der senateurs van Mississippi zou het plan hebben aangegeven dat de katoen-Staten de finale actie zouden uitstellen tot dat de Zuidelijke Staten tijd zouden hebben gehad om conventien te houden, zoodat het zuiden, gelijktijdig met de scheuring van zijne individuële leden, zich in eene positie zou bevinden, om de machinerie van het federale Gouvernement aan te nemen zoo als dit nu bestaat, en vervolgens de meer conservatieve leden van het Noorden uit te noodigen een deel uit te maken van de nieuwe Confederatie. Er schijnt evenwel hoofdzakelijk in Virginia eene gunstige opinie voor de Unie te bestaan, ofschoon men aandringt op de herroeping der persoonlijke vrijheids-besluiten in de vrije Staten. De heer Lincoln wordt met adressen bestormd om zijn invloed aan te wenden tot de herroeping van die wet, ofschoon hij met den besten wil weinig invloed dienaangaande zou kunnen uitoefenen.

Brieven uit Frankrijk bevestigen de verspreide geruchten, dat Napoleon voorloopig zijne bescherming aan Frans II niet zal onttrekken. Rusland, Pruissen, Oostenrijk en Spanje zouden gezamenlijk bij het Fransche Gouvernement op die politiek hebben aangedrongen. In onze officiële kringen baren die mededeelingen evenwel weinig verontrusting, en gelooft men integendeel dat de Fransche vloot spoedig Gaëta zal verlaten.

De brief van Kossuth, waarvan ik u in den mijnen van gisteren sprak, heeft bij ons publiek ongeloofelijk veel sensatie te weeg gebragt. Het is ook zeer te verwonderen dat, na de laatste depêche van lord John Russell, die op eene allezins afdoende wijze de sympathie onzer Regering voor Italië bewees, Kossuth zich dergelijke aantijgingen tegen ons Gouvernement durft veroorloven. Onze populaire organen dagen onze Ministers reeds uit de beschuldigingen van den Hongaarschen ex-dictator openlijk te ontzenuwen en ze niet met stilzwijgen te beantwoorden.

De Times is verbitterd over de verraderlijke behandeling van het Saksisch Gouvernement tegenover graaf Ladislaus Teleky. Hij laat zich in een stortvloed van uitdrukkingen van verontwaardiging over die lage gedragslijn uit en uit de hoop dat Frans Jozef edelmoedig genoeg zal zijn den Graaf in vrijheid te stellen en de Saksische overheden dus voor hunne kruiperij met eene billijke verachting behandelen.

— De statuten der nieuwe ridderorde, welke uitsluitend voor degenen is ingesteld welke zich in de burgerlijke en krijgsdienst in Indië bijzonder onderscheiden, zullen kort na Nieuwejaar openlijk bekend worden gemaakt, terwijl men gelooft dat de Orde in de eerste plaats aan de zoodanigen verleend zal worden die zich laatstelijk in China verdienstelijk hebben gemaakt.

— Door Lord Palmerston, die op zijn landhuis Broadlands verscheiden aanzienlijke gasten, waaronder den Sardinischen gezant, markies d'Azeglio, geherbergd heeft, is er in bewilligd dat den 8 januarij de eerste steen aan het gebouw voor een letterkundig instituut te Southampton gelegd zal worden, het fonds voor welke instelling, ten gevolge van vrijwillige bijdragen, reeds ₤ 30,000 bedraagt, terwijl de kosten van den bouw op ₤ 10,000 begroot zijn.

— In de laatstleden saturdag geëindigde week bedroeg het cijfer der sterfgevallen in deze hoofdstad 1269, derhalve 61 boven dat in de laatst vorige, maar, in weerwil der buitengemeen strenge vroege koude, 57 beneden het gemiddelde in dezelfde week der tien vorige jaren.

Het aantal der in de vorige week hier geborenen was 1780, namelijk 877 jongens en 903 meisjes, of 261 boven het gemiddelde in dezelfde week der tien vorige jaren.

— Uit Sunderland ontvangt men het treurig berigt dat in de tot dat graafschap behoorende kolenmijnen van Hetton eene ontploffing heeft plaats gehad, die aan twintig berglieden het leven heeft gekost.

— Brieven uit Buenos-Ayres van de helft der vorige maand behelzen de verblijdende verklaring dat de Argentijnsche Republiek de eerste stappen op den weg der goede instellingen en des vredes doet. Bij besluit van den President dier Republiek is de opening der buitengewone Zitting van het Congres op den 1 april 1861 bepaald en moeten de gouverneurs der provincien zoodra mogelijk tot de benoeming der afgevaardigden en senateurs overgaan. De generaal Mitre, gouverneur van Buenos-Ayres, was den 8 dezer naar Uruguay afgereisd, om met den President der Republiek en den generaal Urquiza, gouverneur der provincie Entre Rios, een onderhoud te hebben. Denkelijk maakten de bepaling welke plaats der Republiek voortaan de hoofdstad zijn zal en de eindregeling van het nationaal Kabinet de voornaamste onderwerpen der beraadslagingen uit. Ofschoon de toestand der provincien over het algemeen rustig was, maakten San Juan, la Rioga en San Jago daarop nog uitzonderingen. Te Buenos-Ayres waren luisterrijke maaltijden ter eere der zaak van Italië gegeven, aan welke de generaal Mitre, verscheiden burgers der stad en ruim achttienhonderd Italianen deel namen.

FRANKRIJK.

PARIJS 25 December.

Bij Keizerlijk besluit is den heer Hausmann, prefect der Seine, toestemming verleend om aan de beraadslagingen van den Staatsraad deel te nemen, en wel met gelijke regten en voorregten als de Staatsraden in gewone dienst.

— Terwijl het in nagenoeg geheel Oostelijk Azië zoo algemeen gesproken Maleisch in den laatsten tijd ook voor de Franschen, uit het oogpunt van handel en staatkunde, een bijzonder belang verkregen heeft, betreurt de Moniteur het dat onze scheepvaart en handel zich tot hiertoe zoo weinig aan die taal hebben laten gelegen liggen, het aanleeren waarvan niet veel tijd of moeite vordert, en deelt tevens mede dat de Minister van onderwijs den zendeling abt Faure, die zich lang in Azië heeft opgehouden, opgedragen heeft wekelijks twee malen, in het lyceum van Lodewijk den Groote, openbaar en kosteloos onderwijs in het Maleisch te geven.

— De Opinion Nationale heeft een schrijven van den heer Horn alhier ter plaatsing ontvangen, waarin deze, na eenige woorden tot inleiding te hebben doen voorafgaan, eerst de volgende regelen mededeelt, welke den 10 dezer uit Milaan aan de officiële Pesth Ofener Zeitung gezonden zijn: „Terwijl Klapka zich naar Konstantinopel begeeft, om in de Donau-Vorstendommen propaganda te maken, gaat Horn naar Polen en Pulszky naar Caprera, om Garibaldi te bewerken. Hieromtrent is men overeengekomen dat te Genua eene voorloopige Regering, met Kossuth, Klapka, Horn en Pulszky aan de spits, gevestigd zal worden, terwijl Milaan intusschen de hoofdzetel der Hongaarsche revolutie blijft;" waarop de heer Horn dan dit laat volgen: „Om meer dan ééne reden ligt er mij aan gelegen openlijk te verklaren dat ik er zelfs in de verte niet aan denk naar Polen te gaan, en dat, mijns wetens, geen onzer staatkundige vrienden het voornemen tot zoodanige reis voedt, en in dit oogenblik althans ook niet voeden kan. De mededeelingen van het officieel blad wegens de vestiging van een voorloopig bewind te Genua zijn niet meer gegrond dan zijne ontdekkingen over onze voorgewende propaganda-reizen."

— De Correspondance Havas heeft, onder dagteekening van 22 december, uit Dresden de volgende bijzonderheden wegens het in hechtenis nemen van graaf Teleky ontvangen: „Door den telegraaf hebt gij vernomen dat graaf Ladislaus Teleky hier gearresteerd en door de politie aan Oostenrijk uitgeleverd is. De graaf bevond zich reeds verscheiden dagen voor familiezaken hier en de politie had hem eene verblijfkaart gegeven. Den 17 dezer wilde hij naar Genève, van waar hij gekomen was, terugkeeren, maar des morgens van dien dag zijn politie-agenten zijne kamer binnengekomen, om aldaar nazoeking te doen. Men heeft hem zelfs zijne kleederen afgenomen en die opengesneden, in de hoop van in de voering eenige belangrijke papieren te vinden, maar niets ontdekt. De politie heeft den Graaf met zich medegevoerd, om hem niet meer te ontslaan. Zij heeft aan het Oostenrijksch Kabinet eene depêche gezonden, om te weten wat men doen moest, en den 19 dezer is het antwoord ontvangen dat men graaf Teleky naar Weenen zenden moest. De Saksische Regering, het hatelijke van hare handelwijze beseffende, heeft niet terstond aan den eisch van Oostenrijk toegegeven, maar het uit Weenen opzenden der processtukken van den heer Teleky geëischt, maar men antwoordde dat die formaliteit overtollig was en gisteren is de Graaf naar Weenen opgezonden. De directeur van politie schijnt berouw over zijnen ijver te gevoelen; althans dit betuigt hij aan talrijke adellijke personen, die hem met verwijten komen overladen.

Ziehier hoe overigens het officiële dagblad van Dresden de inhechtenisneming en uitlevering van den graaf Teleky mededeelt. „Eenige dagen geleden is de Hongaarsche graaf Ladislaus Teleky, die sints eenigen tijd hier vertoefde, met een valsch paspoort, onder den naam van John Harold, in hechtenis genomen en uitgeleverd aan de bevoegde Oostenrijksche overheid, ingevolge requisitie van het geregtshof te Weenen, uithoofde er een mandaat van inhechtenisneming tegen hem was uitgevaardigd. Deze maatregel is genomen in overeenstemming met de conventie tot uitlevering van misdadigers, met de Regering van Oostenrijk gesloten den 28 november 1854 en publiek gemaakt bij besluit van den minister van justitie, den 10 januarij 1855."

De Saksische Regering heeft dus den staatkundigen veroordeelde, die om zijn karakter overigens in hooge achting staat en die in haar Land vertoefde om redenen aan de politiek geheel vreemd, gelijk gesteld met gewone dieven en moordenaars.

ITALIË.

TURIJN 22 *december*. — Sedert eenige dagen schijnt de Russische Regering het voornemen hebben te kennen gegeven om, in geval het vertrek der Fransche vloot Gaëta aan de zeezijde bloot stelde aan den aanval van den admiraal Persano, van hare zijde de bescherming van Frans II op zich te nemen.

Men zegt zelfs dat laatstgenoemde alleen door de zekerheid dier bescherming bewogen is de hem aangeboden voorwaarden af te slaan.

Deze onverwachte interventie eener Mogendheid, die zich tot heden nog niet met de Italiaansche zaken had ingelaten, zou zeker nog al verwikkeling hebben veroorzaakt. Sardinië en de Italianen, die de Fransche vlag te Gaëta hebben geëerbiedigd, uit redenen van erkentelijkheid als anderzins, zouden waarschijnlijk minder inschikkelijk geweest zijn ten aanzien van Rusland, dat overigens vrij zwak — alleen door twee fregatten — te Gaëta wordt vertegenwoordigd. Engeland vooral zou zich, in het belang van Italië en van den algemeenen vrede, zeer beducht hebben getoond voor de gevolgen, en van het Engelsche Kabinet zou, naar men zegt, het denkbeeld zijn uitgegaan van eene gezamenlijke uitnoodiging van Rusland, Oostenrijk en Pruissen, aan Frankrijk gerigt, om Frans II de bescherming zijner vloot te blijven verleenen.

Men vermoedt dat Keiser Napoleon aan deze uitnoodiging gevolg zal geven; de vraag is alleen: in hoeverre. Wanneer hij zich tot eene *persoonlijke bescherming* van den jongen Koning wilde bepalen, ware één enkel schip voldoende en de Italiaansche vloot zou dit ééne schip zeer goed kunnen eerbiedigen, zonder daarom langer in hare operatien belemmerd te worden.

Uit Napels ontvangt men weinig troostrijk nieuws. De heer Farini staat geheel geïsoleerd; zijne gezondheid is hersteld, maar zijn bestuur wordt dagelijks onmagtiger. Evenmin als de benoeming van den generaal Nunziante heeft die van den schout-bij-nacht Sabatelli een gunstigen indruk gemaakt. Het is deze officier, die verhinderd heeft dat Frans II, in de laatste dagen welke hij te Napels doorbragt, de Napolitaansche vloot naar Triëst zond. De heer Farini schijnt overigens veel last te hebben van Alexander Dumas en diens blad de Indipendente. Hij had hem willen doen wegjagen, maar de goede raad van den heer Cavour heeft hem daarvan teruggehouden.

Wanneer de Koning te Turijn teruggekeerd is, zullen er afdoende wijzigingen in het Napelsche bestuur worden gemaakt. Mogt het verblijf des Konings te Napels langer duren, dan zou de heer de Cavour derwaarts vertrekken om met zijn Koninklijken meester in overleg te treden.

De petitie, door het Volksblad ondersteund, om het Parlement te verzoeken Victor Emmanuel met den titel van Koning van Italië te bekleeden, maakt veel opgang. Het Kabinet heeft door middel van de Opinione doen verklaren dat zijn eerste voorstel aan het Parlement de wettelijke oprigting van het Koningrijk Italië zal betreffen.

— In de galerij degli Uffici te Florence is een diefstal van edelgesteenten gepleegd, welker gezamenlijke waarde op ongeveer een millioen francs geschat wordt. Tot het gestolene behoort een zeer groote topaas, in den vorm van een ring, die aan Cosmo de Medicis heeft toebehoord en 250,000 francs waard is. De bewaarder der zaal is voorloopig in verzekering gesteld. Uit sommige omstandigheden maakt men op dat de diefstal reeds geruimen tijd geleden beraamd was.

Per Telegraaf.

LONDEN 26 December.

Volgens berigten door het agentschap Reuter medegedeeld, zal de Engelsche Regering, ten gevolge van de gewapenderhand bedreven diefstallen die te Mexico ten nadeele van den Britschen gezant hebben plaats gehad, maatregelen nemen om voldoening te erlangen.

LONDEN 27 December.

De directeuren der Turksche Bank hebben aan-

gekondigd dat de termijn van inschrijving voor de Turksche leening is verlengd tot 5 januarij.

PARIJS 26 December.

Het berigt dat Garibaldi te Parijs zou gekomen zijn, is ongegrond.

De Pays van heden avond zegt dat Oostenrijk besloten heeft tot de geheele opheffing van het concordaat. Onderhandelingen zijn ten dien opzigte met den H. Stoel aangeknoopt.

WEENEN 27 December.

De ridmeester Latour, uit Madeira te Lissabon aangekomen, heeft van daar een telegram herwaarts gezonden, gedagteekend van den 26, inhoudende dat de gezondheidstoestand der Keizerin in alle opzigten bevredigend is.

Bij het Ministerie van justitie is aan eene bijzondere commissie het onderzoek opgedragen over de nieuw in te voeren burgerlijke regtsvordering.

TURIJN 25 December.

De heer de Cavour is ongesteld en heeft reeds twee aderlatingen ondergaan; heden is hij echter wat beter. De schoonzoon van den heer Farini is gestorven. Uit Napels meldt men dat alle personen die tot de ligtingen van 1857, 1858, 1859 en 1860 behooren onder de wapenen geroepen zijn; de overigen zijn naar hunne haardsteden wedergekeerd, maar onder de verpligting van op te komen zoodra zij worden opgeroepen. Eenige personen welke met Gaëta in betrekking stonden zijn in hechtenis genomen. De beurs is tot 2 januarij gesloten, om de operatien van het halfjaar te regelen. Uit Gaëta geen nieuws.

TURIJN 26 December.

Het officiële dagblad bevat vier Koninklijke besluiten, gedagteekend Napels den 17 dezer, waarbij de Napelsche en Siciliaansche provincien, de Marken en Umbrië verklaard worden voortaan uit te maken een integrerend deel van den Italiaanschen Staat. De Koning zou Napels den 28 verlaten.

LONDEN 27 December.

Koloniale Artikelen stil. — Rijst gevraagd. — Olie onveranderd. — Tin. Straits 130/. — Ter Veemarkt waren heden aangeboden 370 Runderen, 90 Kalveren, 2400 Schapen en 120 Varkens. Voor beste Runderen werd 5/2, voor dito Kalveren 5/4, voor dito Schapen 5/6, voor dito Varkens 4/8 per stone betaald.

LIVERPOOL 27 December.

Katoen. Heden werden tot $\frac{1}{8}$ d. hoogere prijzen afgedaan 12,000 b.

BERLIJN 27 December.

Rogge, loco $50\frac{1}{2}$, Dec./Jan. $50\frac{1}{2}$, Voorjaar $50\frac{3}{8}$. — Raapolie, loco $11\frac{1}{4}$, Dec/Jan. $11\frac{1}{4}$, Voorjaar $11\frac{1}{2}$. — Haver $11\frac{1}{4}$.

HAMBURG 27 December.

Olie. Dec./Jan. $25\frac{3}{4}$, Voorjaar 26.

PARIJS 27 December.

Frankrijk 3 pc. 68; dito $4\frac{1}{2}$ pc. 96.60; Cred. Mobilier 752. Spanje $1\frac{3}{4}$ pc. —; dito 3 pc. $49\frac{5}{8}$.

LONDEN 27 December.

De 3 pc. Geconsolideerden $92\frac{1}{8}$. Spanje $1\frac{1}{2}$ pc. $42\frac{1}{4}$; dito Buitenl. 3 pc. 51. Portugal 3 pc. 47. Mexico 3 pc. $21\frac{3}{8}$. Illinois Shares 71; dito Bonds 7 pc. $86\frac{1}{2}$. Goud 77/9. Zilver $61\frac{3}{8}$ d.

Met de Glasgow is een bedrag van £ 83,443 naar Amerika verzonden.

BINNENLAND.

STATEN-GENERAAL.

De Eerste Kamer der Staten-Generaal heeft heden in behandeling genomen de begrootingswetten voor 1861.

Aan de algemeene beraadslaging namen deel de heeren Fransen van de Putte, Schimmelpenninck van der Oije, Cost Jordens, van Andringa de Kempenaer, van Nispen van Pannerden, van Swinderen, van Rijckevorsel en Huydecoper van Maarseveen; en werden zij beantwoord door de heeren Ministers van Finantien en van Binnenlandsche Zaken. Over het algemeen genomen hadden die discussien geene groote belangrijkheid. Alleen werd door den heer van der Oije de questie van vertrouwen ter sprake gebragt met het oog op den aard der oppositie in de Tweede Kamer en betreurde hij het daarbij, dat men in die Kamer het gewigtige vraagstuk van het cultuurstelsel had gepraejudicieerd alvorens daarover grondig kon worden gediscuteerd; tevens verklarende dat de nu afgetreden Minister van Kolonien op dit punt zeer zeker door de groote meerderheid in de beide Kamers zou zijn gesteund geworden. De overige leden onthielden zich van politieke beschouwingen, of verklaarden hetzij zich te vereenigen met de meeningen ontwikkeld door den heer van der Oije, hetzij de vraag van vertrouwen ongepraejudicieerd te laten. Alleen de heer *van Swinderen* gaf de Regering in overweging om wel te onderzoeken wat er gevorderd werd om het gemeen overleg tusschen Regering en Vertegenwoordiging te bevorderen. De andere, in de debatten behandelde punten, komen neêr op dezelfde in de Tweede Kamer ter sprake gebragte.

De algemeene beraadslaging werd daarna gesloten.

Daarna werden aangenomen hoofdstuk I (*Huis des Konings*) met algemeene stemmen, en hoofdstuk II (*Hooge Collegien van Staat enz.*) mede met algemeene stemmen, beide zonder beraadslaging.

Bij het IIIde hoofdstuk (*Departement van Buitenl. Zaken*) werden onderscheidene handels en internationale belangen besproken, zoo als de questie der Rijntollen, die van het passenstelsel, voorts de wenschelijkheid om van Frankrijk gelijke voordeelen te bedingen als Engeland had verkregen, eindelijk het Japansche vraagstuk, over welke punten het woord voerden de heeren van Rijckevorsel en Fransen van de Putte, die beantwoord werden door den Minister van Buitenlandsche Zaken. — Het hoofdstuk zelf werd daarna, almede met algemeene stemmen, *aangenomen*.

Het IVde hoofdstuk (*Departement van Justitie*) lokte eene korte discussie uit, over gansch ondergeschikte punten, waaraan deel namen de heeren *de Kempenaer*, *Fransen van de Putte* en *Tonckens*, waarop de Minister van Justitie de gevraagde inlichtingen gaf en het hoofdstuk zelf met algemeene stemmen werd *goedgekeurd*.

De Vergadering ging daarna uiteen tot morgen ochtend ten 11 ure.

Op het in het Bijvoegsel opgenomen verslag der Commissie van Rapporteurs over de voorloopige vaststelling van hoofdstuk XI der Staatsbegrooting, den 21 december jl. aan de Regering medegedeeld, is van haar ontvangen de navolgende

Memorie van Beantwoording.

Vermits het den Koning heeft behaagd aan des ondergeteekenden verzoek tot ontslag uit de betrekking van Minister van Kolonien met het eind dezer maand gevolg te geven, kan hij geen invloed oefenen op de vervulling der wenschen en inzigten, door eenige leden geuit bij het onderzoeken van het wetsontwerp tot voorloopige vaststelling van hoofdstuk XI der Staatsbegrooting voor 1861. Hij vertrouwt daarom, dat die leden zullen billijken, dat hij zich van verdere gedachtenwisseling onthoudt.

Maar ofschoon in deze Kamer aan het opperen van het denkbeeld tot het toekennen van eenige meerdere zelfstandigheid aan den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indië niet, als in het eindverslag omtrent dit wetsontwerp van de Commissie van Rapporteurs der Tweede Kamer van de Staten-Generaal, dd. 15 dezer, is vastgeknoopt de meening, dat het Departement ten gevolge van het groot aantal daarbij geplaatste ambtenaren te kostbaar is, en dat die kostbaarheid en omslag in geval van meerdere zelfstandigheid van den Gouverneur-Generaal zeker aanmerkelijk zouden verminderen, meent de ondergeteekende, daartoe vroeger niet in de gelegenheid, te dezer plaatse bepaaldelijk de mogelijkheid in twijfel te moeten trekken, om, ook al kon de werkkring van den Gouverneur-Generaal meer zelfstandig worden gemaakt, het getal der ambtenaren aan het Departement van Kolonien te verminderen.

Reeds is met cijfers aangetoond, dat het beweren, dat in drie jaren tijds het getal der ambtenaren met 21 zou zijn vermeerderd, ongegrond is, en dat die vermeerdering slechts *zes* bedraagt; eene vermeerdering, welke in evenredigheid zeker verre blijft beneden de toename der werkzaamheden, ten gevolge der werking onzer instellingen en der steeds klimmende belangstelling in het beheer der koloniale zaken.

Veilig kan worden aangenomen, dat de omvang en het belang der werkzaamheden bij het Departement vrn Kolonien bij geen ander departement achterstaat. En valt het dan niet in het oog, dat het aantal ambtenaren beduidend minder is dan bij de Departementen van Binnenlandsche Zaken, van Finantien en van Oorlog, en dat de kosten dier departementen aanmerkelijk hooger zijn? Voor het Departement van Kolonien bedragen zij niet de helft van hetgeen voor het Departement van Finantien is toegestaan, en slechts 7 per cent van de ruim $1\frac{1}{2}$ millioen gulden, welke in Engeland alleen voor het departement van Britsch Indië met den daaraan verbonden Raad, doch afgescheiden van het departement van andere kolonien. besteed worden.

Zijn reeds de wedden der ambtenaren in het algemeen zeer laag in verband tot de betrekkelijk verminderde waarde van het geld, tot de vele en moeijelijke diensten, welke van hen gevergd worden, en tot de geringe uitzigten op bevordering, — de ambtenaren bij het Departement van Kolonien zijn daarenboven op verre na niet de meest begunstigden in vergelijking met die bij andere departementen, zoo als blijken kan bij ontleding der toelichtende staten, bij de verschillende hoofdstukken overgelegd.

Den ondergeteekende, die zich den trouwen, zaakkundigen dienstijver van het groot meerendeel der ambtenaren. bij het Departement van Kolonien werkzaam, met dankbaarheid herinnert, zal het niet euvel worden geduid, dat hij deze laatste gelegenheid te baat neemt om, hoofdzakelijk in het belang van de dienst, nog ter verdediging hunner belangen op te treden.

's Gravenhage 26 December 1860.

De Minister van Staat, Minister van Kolonien,
ROCHUSSEN.

ROTTERDAM 27 December.

Eerst heden avond ontvingen wij onze Engelsche brieven en dagbladen van eergisteren; die van gisteren zijn ook heden wederom achtergebleven even als de brieven en dagbladen uit Frankrijk.

Wij vernemen dat, ingevolge eene uitnoodiging van de Hoofdcommissie voor de oprigting van een standbeeld voor Joost van den Vondel te Amsterdam, zich ook hier ter stede eene sub-commissie heeft gevormd, met het doel om de verwezenlijking van het denkbeeld, waaraan op het alhier gevierde Tollensfeest, 24 september jl., de eerste stoot werd gegeven, zoo veel mogelijk te helpen bevorderen. Die sub-commissie bestaat uit de heeren dr. G. A. Schneither, voorzitter, S. van Baalen, penningmeester, mr. H. A. A. van Berkel, mr. A. Bogaers, mr. J. G. de Bruyn, dr. G. P. F. Groshans, mr. A. Hoynck van Papendrecht, dr. A. de Jager, R. H. Nierstrasz, C. G. Schutze van Houten, Joost van Vollenhoven en T. van Westrheene Wz., secretaris. Wij twijfelen niet of deze commissie zal bij hare eerlang aan te wenden pogingen om ook hier ter stede het doel te bevorderen, voor hetwelk ieder Nederlandsch hart, dat den dichterroem des grooten Vondels lief heeft, warm moet slaan, dezelfde belangstelling en geestdrift ontmoeten, die zich reeds elders, met name te Amsterdam, bij onze Belgische taalverwanten en in het grijze Keulen, de geboortestad des grooten Bards, openbaart.

De thermometer van Fahrenheit teekende hier heden morgen ten 9 ure 27 graden, des namiddags ten 3 ure 25 graden, des avonds ten 8 ure 25 graden, des middernachts 26 graden en ten 3 ure na middernacht 27 graden.

Bij Zr. Ms. besluit zijn benoemd: tot advocaat-generaal bij het Provinciaal Geregtshof in Zuidholland jhr. mr. C. J. van Nispen tot Pannerden, thans officier van justitie bij de Arrondissements-Regtbank te Middelburg; tot officier van justitie bij de Arrondissements-Regtbank te Middelburg mr. J. Spoor, thans substituut-officier van justitie bij de Arrondissements-Regtbank te Breda, en tot substituut-officier van justitie bij de Arrondissements-Regtbank te Breda mr. F. E. T. Dittlinger, thans substituut-officier van justitie bij de Arrondissements-Regtbank te Gorinchem; — tot ontvangers der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen: te Reusel en Bladel de heer L. A. H. Crommelin, thans ontvanger derzelfde middelen te Wieringen; te Wieringen de heer J. P. Reede, thans commies der Rijkbelastingen te Goor; te Oost- en West- Souburg c. a., de heer B. Ritter, ontvanger der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen te Sas van Gent.

Bij verschillende besluiten heeft Zijne Majesteit goedgevonden, te benoemen:

bij het personeel van de geneeskundige dienst der landmagt:

tot officier van gezondheid der 2de klasse, (naar ouderdom van rang) de officieren van gezondheid van de 3de klasse W. H. L. Michgorius en A. B. J. Lulofs, van gemeld personeel;

te verleenen een eervol ontslag uit de militaire dienst (op zijn verzoek) aan den 1sten luitenant T. K. J. Kraat, van het corps ingenieurs, mineurs en sapeurs, en hem te benoemen bij het wapen der kavalerie, bij het 5de regement dragonders, tot 2den luitenant;

te benoemen:

bij het wapen der infanterie, tot 2den luitenant:

bij het 1ste regement, den sergeant-titulair W. Hingman, van het corps;

bij het 2de regement: de sergeanten P. J. C. A. Romijn, van het instructie-bataillon, W. M. van Eck, van het 5de, en H. J. Verboom, van het 3de regement, alsmede de sergeanten C. A. Rombach, van het instructie-bataillon, A. Lamot, van het corps, en F. C. H. L. van Erckelens, van het 3de regement van het wapen;

bij het 3de regement, den sergeant J. R. Keuchenius en den sergeant-titulair jhr. A. W. van Reigersberg Versluys, beiden van het regement grenadiers en jagers, benevens den sergeant J. C. van Schermbeek, van het corps;

bij het 4de regement, de sergeanten M. W. Jaeger, van het corps, G. S. A. de Ronde, van het 7de regement infanterie, en H. B. de Blij, van het instructie-bataillon;

bij het 5de regement, de sergeanten W. A. J. van den Hurk, van het instructie-bataillon, B. van Erp Taalman Kip, van het 2de, F. W. A. van Dedem van Driesberg, van het 7de, F. van der Esch, van het 2de en J. H. Weenink, van het 7de regement van het wapen;

bij het 6de regement: de sergeanten E. B. H. Frackers, van het corps, en W. J. Scheltus, van het instructie-bataillon;

bij het 7de regement: den sergeant J. M. Sanders, van het corps;

bij het 8ste regement: de sergeanten F. J. Meijer en A. H. L. Badings, beiden van het 7de, R. H. D. Groeneveld, van het 3de, A. Hoek, van het 2de, en H. J. Bergé, van het 4de regement van het wapen;

bij het wapen der kavalerie, tot 2den luitenant:

bij het 1ste regement dragonders, de wachtmeesters titulair A. H. Metelerkamp en W. J. A. Boellaard, van het corps;

bij het 2de regement dragonders, den wachtmeester-titulair W. J. M. Greve, van het corps, en den wachtmeester P. F. B. J. van Nouhuys, van het 3de regement dragonders;

bij het 4de regement dragonders, de wachtmeesters-titulair D. Dutry van Haeften, van het 1ste regement dragonders; F. C. W. baron Rengers van Warmenhuizen, van het corps en L. B. Loeff, van het 3de regement dragonders;

bij het wapen der artillerie:

tot 2den luitenant bij het 3de regement vesting-artillerie, den sergeant J. G. van Gennep, van het corps;

bij het wapen der infanterie van het leger in Oost-Indië:

tot 2den luitenant, de sergeanten F. Sieburgh en E. Sieburgh, beiden van het 3de regement infanterie, alsmede den sergeant J. W. van Eys, van het regement grenadiers en jagers;

bij de landmagt in West-Indië:

tot 2den luitenant, bij het wapen der infanterie, den wachtmeester-titulair J. F. A. E. van Lansberge, van het 3de regement dragonders.

Bij Zr. Ms. besluit zijn met ingang van den eersten januarij aanstaande benoemd tot scheepsklerken bij de Nederlandsche zeemagt:

W. F. Margadant, P. J. Roest, J. C. Coeland, W. F. Klompé. L. C. Duhné, H. Kits van Heyningen, H. Horneer, W. E. Muller, P. K. S. Metman en L. G. van Deun.

Z. M. heeft goedgevonden te benoemen tot adsistent voor de dienst der Nederlandsche bezittingen ter Kuste van Guinea, den ambtenaar ter beschikking van den gouverneur aldaar D. Hens.

Opgave van de indeeling der garnizoenen tegen 1 mei 1861, zoo als die door Z. M. is goedgekeurd: Reg. grenadiers en jagers: geheel te 's Gravenhage. — Infanterie: 1ste reg., de staf en 2 bat. te Nijmegen, 1 bat. en het depôt te Arnhem en 1 bat. te Zwolle (detacheert 2 comp. naar Arnhem en de tirailleur-compagnien naar Nijmegen). 2de reg.: de staf en 2 bat. te Vlissingen (detacheren de tirailleur-compagnien naar Veere), het depôt te Middelburg, 1 bat. te Neuzen (detacheert de tirailleur-comp. naar Veere), de staf en de tirailleur-comp. van 1 bat. te Veere; van de vier overige comp. 2 te Breskens, 1 te Sluis en 1 te Middelburg. 3de reg.: de staf, 3 bat. en het depôt te Maastricht en 1 bat. te Venlo. 4de reg.: 1 bat. te Leyden, de staf, 1 bat. en het depôt te Gouda, 1 bat. te Delft en 1 bat. te Woerden. 5de reg.: de staf, 3 bat. en het depôt te 's Bosch en 1 bat. te Grave. 6de reg.: de staf en 2 bat. te Breda, 2 bat. en het depôt te Bergen op Zoom. 7de reg.; de staf, 1 bat. en het depot te Haarlem, 1 bat. te Amsterdam, 1 bat. te Hoorn en 1 bat. te Helder. 8ste reg.: de staf en 2 bat. te Leeuwarden (detacheert 1 tirailleur-comp. naar Assen), het depôt en 1 bat. te Groningen (detacheert 1 comp. te Delfzijl) en 1 bat. te Gorinchem. — Algemeen depôt van discipline: te Naarden. — Instructie-bat.: te Kampen. — Koloniaal werfdepôt: te Harderwijk. — Dragonders: 1ste reg. geheel te Deventer. 2de reg.: de staf, 3 escad. en het depôt te Haarlem en 1 escad. te Amsterdam. 3de reg.: geheel te 's Gravenhage. 4de reg.: de staf, 2 escad. en het depôt te Zutphen en 2 escad. te 's Bosch. 5de reg.: de staf en 2 escad. te Roermond, 2 escad. en het depôt te Venlo en 1 escad. te Maastricht. — Reg. veldartillerie: de staf, het depôt en 3 comp. benevens 1 trein-compagnie te Utrecht, 4 comp. benevens 1 trein-compagnie te Amersfoort, 3 comp. te Leyden en 1 comp. te 's Gravenhage. — Vesting-artillerie: 1ste reg., de staf, het depôt en 2 comp. te Delft, 2 comp. te Dordrecht, 2 comp. te Gorinchem, 1 comp. te Brielle, 3 comp. te Amsterdam en 3 comp. te Helder. 2de reg.: de staf, het depôt en 2 comp. te Breda, 3 comp. te 's Bosch, 2 comp. te Bergen op Zoom, 1 comp. te Willemstad, 2 comp. te Geertruidenberg (detacheert te Woudrichem en te Loevestein) en 3 comp. te Vlissingen. 3de reg.: de staf, het depôt en 3 comp. te Nijmegen, 2 comp. te Doesborgh, 3 comp. te Groningen, 1 comp. te Delfzijl, 3 comp. te Maastricht en 1 comp. te Venlo. — Reg. rijdende artillerie: geheel te Arnhem. — Corps pontonniers: geheel te Zutphen. — Bat. mineurs en sappeurs: geheel te Utrecht.

De Staats-Courant deelt heden avond het navolgende mede omtrent den toestand van het ijs op de rivieren:

Keulen 27 *december*. — Weinig drijfijs.

Nijmegen 26 *december*. — De Waal over een vierde gedeelte der breedte met drijfijs bedekt. De overvaart geschiedt zeer geregeld met losse vaartuigen.

Arnhem 26 *december*. — Drijfijs. Daags te voren de schipbrug weggenomen. Overtogt in het veer met de pont. Te Vreeswijk was de Lek voor drie vierde gedeelte met drijfijs overdekt. Waterhoogte 's morgens ten 8 ure 2.17 el onder A. p.

Westervoort 26 *december*. — Geen drijfijs. Overtogt met pont en schuit. Te Katerveer en te Kampen, 25 december, eenig drijfijs.

Maastricht 25 *december*. — Drijfijs.

Naar men verneemt zijn voor eenigen tijd de hoogleeraren J. van der Hoeven, J. L. Schroeder van der Kolk en F. C. Donders benoemd tot correspondenten der Physische klasse der Koninklijke Societeit van Wetenschappen te Göttingen en nu onlangs nog de hoogleeraar J. van der Hoeven tot buitenlandsch geassocieerde van de Sociéte d'Anthropologie te Parijs.

Wij vernemen en, naar wij oordeelen, uit eene zeer soliede bron, dat er onderhandelingen zijn aangeknoopt tusschen de Fransche en onze Regering over een te sluiten handelstractaat. (H. en Eff. bl.)

Hellevoetsluis 26 *december*. — Naar men verneemt zal de kommandant en directeur der mariniers alhier, de kapitein ter zee Escher, met mei a. s. vervangen worden door den kapitein ter zee de Vries; eerstgenoemde zal alsdan voorloopig op non-activiteit gesteld worden.

's Gravenhage 27 *december*. — Gisteren middag heeft Z. K. H. den Prins van Oranje, vergezeld van en aantal aanzienlijken alhier, eene prachtige sledevaart gehouden. Na de stad in verschillende rigtingen te hebben doorkruist, heeft het hooge gezelschap zich naar Scheveningen begeven en aldaar op het groot stedelijk badhuis aan een luisterrijk déjeuner dinatoir deel genomen.

— Heden zou voor het Provinciaal Geregtshof in Zuidholland behandeld worden de zaak van F. Buitendijk en G. v. d. Zijde, arbeiders te Strijen, beschuldigd van moedwillige brandstichting in een gebouw, waardoor *niet* te voorzien was dat menschenlevens in gevaar konden worden gebragt. Daar echter de tweede beschuldigde v. d. Zijde voortvlugtig is, is de behandeling dezer zaak uitgesteld tot den 24 januarij aanstaande.

Daarna stond teregt E. Piek, oud 20 jaren, arbeider te Hekelen, beschuldigd van diefstal in een bewoond huis, door middel van binnen- en buitenbraak. Na het hooren der getuigen en de volledige bekentenis van de schuld van den beschuldigde, heeft de heer advokaat-generaal, met aanneming van verzachtende omstandigheden, gerequireerd eene correctionele gevangenisstraf van niet minder dan 6 maanden en niet meer dan 5 jaren. Door den heer mr. Jacobson is ambtshalve de verdediging van den beschuldigde voorgedragen, waarna het Hof eene veroordeeling tot *vijf jaren* correctionele gevangenisstraf uitsprak.

— De jaarlijksche collecte, gisteren alhier ten behoeve der armen-inrigting gehouden, heeft opgebragt de som van ƒ 2634.

— Heden heeft door de Commissie voor de Staatsspoorwegen, in een der localen van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken. de aanbesteding plaats gehad van het leveren van 70,000 stuks houten dwarsleggers, in zeven percelen, en wel met de volgende uitkomsten:

Er waren ingekomen 15 biljetten. De geldige biljetten waren van H. E. van Gelder te Amsterdam, 2 percelen riga greenen a ƒ 3.20 de legger; dezelfde, 3 percelen dantziger a ƒ 2.60; dezelfde, 5 percelen dantziger a ƒ 2.63; dezelfde, 7 percelen dantziger a ƒ 2.65; dezelfde, 7 percelen beuken a ƒ 3.35, en dezelfde 3 percelen beuken a ƒ 3.15; Fontein en Tjannigé te Harlingen, 1 perceel greenen a ƒ 3.28; J. A. Quack & Cie. te Nijmegen, 1 perceel eiken a ƒ 4.74; W. Terholl te Wessem in Munsterland, 1 perceel eiken a ƒ 4.19, of 1 perceel beuken a ƒ 2.57; E. Doublet te Amsterdam, 3 percelen greenen halfronde a ƒ 2.15, of 3 percelen greenen bezaagde a ƒ 2.49; F. Stam te 's Hage, 2 percelen dantziger vierkante leggers a ƒ 2.55, of 2 percelen greenen dantziger halfronde a ƒ 2.25, en 1 perceel beuken halfronde a ƒ 2.69; de Erven H. L. Ketjen te Zutphen, 1 perceel, waarvan 5000 eiken a ƒ 4.75, en 5000 beuken a ƒ 3.90; van der Elst en Smits te Amsterdam, 1 perceel beuken a ƒ 2.35; J. P. Romijn te Leeuwarden. 1 perceel greenen a ƒ 2.59; C. J. van Veerssen te Utrecht, 6 percelen greenen a ƒ 2.69; Eindhoven te Zwolle, 1 perceel eiken a ƒ 4.17; 1 perceel beuken a ƒ 2.71; 1 perceel greenen a ƒ 2.45; 3 percelen greenen a ƒ 2.70; 6 percelen beuken a ƒ 2.79; 3 percelen greenen a ƒ 3.20, en 1 perceel, waarvan 3000 eiken en 7000 beuken, gezamenlijk voor ƒ 31,200; A. Slicher en Zoon te Monnickendam, 1 perceel greenen a ƒ 3.84. Alles berekend per legger. — De uitslag der toewijzing zal nader aan de belanghebbenden worden kenbaar gemaakt.

Voor het leveren van 4800 ton (van duizend Ned. ponden) spoorstaven met de eindverbindingen en 110 ton ijzeren haakbouten. Er waren ingekomen 13 biljetten, waarvan de uitslag was als volgt: W. Hoven te 's Hage, 1 perceel haakbouten uit de fabriek van John Ward en Son te Birmingham, a ƒ 169.99 per ton; W. Cuppern te Hagen in Westphalen, 1 perceel (110 ton) uit hunne eigen fabriek, voor de gezamenlijke som van ƒ 16.395; R. Stokvis en Zonen te Amsterdam, 1 perceel uit de fabriek van James Lawig en Cie. te Glasgow, a ƒ 157.80 per ton; Bolcow en Vanghen te Mainsbrown, uit hunne eigene fabriek, a ƒ 15.50 per 100 Ned. ponden; van den Bergh en Cie. te Amsterdam, uit de fabriek van Richard Hill en Cie. te Birmingham, voor de gezamenlijke som van ƒ 17.680; Bolcom en Vanghen voornoemd, 3 percelen rails van 4800 ton, a ƒ 8.50 per 100 Ned. ponden; de lastplaten a ƒ 13; de bouten met 1 en 2 moeren ƒ 22, en de eindplaten a ƒ 9.40. De société John Cockerill te Sereing, 1 perceel van 1600 ton rails met toebehooren, a ƒ 83.67, en 1 perceel haakbouten a ƒ 149.30, te leveren te Maastricht, of te leveren te Rotterdam. de rails voor ƒ 85.56 en de haakbouten voor ƒ 151.20; de société des hauts fourneaux de Montigny sur Sambre, 1 perceel rails en toebehooren, voor de gezamenlijke som van ƒ 139,633; de société des hauts fourneaux à Grestin, 1 perceel rails voor ƒ $80.32\frac{1}{2}$ de ton; 1 perceel voor ƒ $80.79\frac{1}{4}$, 1 perceel voor ƒ 81.27 en 1 perceel haakbouten voor ƒ 151.20 per ton; J. van der Poel te Arnhem, 1 perceel haakbouten, vervaardigd in zijne eigene werkplaats, voor de gezamenlijke som van ƒ 17,750. Ook in deze zal de beslissing nader worden bekend gemaakt.

Verscheiden inschrijvingsbiljetten, meest van vreemde fabrikanten, zijn van onwaarde verklaard, als niet op zegel geschreven of geene borgen aanwijzende.

Amsterdam 27 *december*. — Even als in andere plaatsen heeft ook hier ter stede de veel gevallen sneeuw den liefhebbers van narren eene schoone gelegenheid geopend, om aan dit wintervermaak deel te nemen. Gisteren had alhier eene sledevaart op eenigzins groote schaal plaats, die door den heer G. S. Prosch was ontworpen. Een veertigtal heeren had zich daartoe vereenigd. Het minder gunstige weder hield echter eenigen terug. De optogt bestond evenwel in den aanvang uit ongeveer een dertigtal narrensleden, waaronder enkelen door sierlijkheid uitmuntten. De stoet werd geopend door eene slede met vier paarden bespannen, waarin eenige leden van het orchest van den heer Stumpff waren gezeten, die zich van tijd tot tijd deden hooren. Na de stad te hebben doorkruist en de Plantaadje te hebben bezocht, vereenigden zich de deelnemers aan een diner. Alles is naar wij vernemen in de beste orde afgeloopen.

— Gisteren avond is eene ijsslede, waarin eene vrouw en vier kinderen zaten, op de Prinsengracht voor de Noordermarkt in het water gevallen. Door de spoedige hulp van eenige personen, waarbij zich vooral heeft onderscheiden Dirk Koen Dirkszoon, die zich daarbij te water heeft begeven, zijn allen gered en in redelijken welstand naar hunne woning gebragt.

— Heden heeft het O. M. conclusie genomen in de bekende zaak der Rijks administratie tegen den heer J. Ed. Stumpff, alhier, bekeurd wegens het houden van matinées musicales zonder daarvoor patent te hebben aangevraagd. De conclusie strekte tot ontslag van regtsvervolging, op grond, dat het geïmputeerde feit noch misdaad, noch wanbedrijf, noch overtreding daarstelde, aangezien *niet* was ten laste gelegd, dat de muziekpartijen werden gegeven

tegen inteekening- of entréeprijs. Uitspraak 29 januarij e. k.

WILLEMSTAD 25 *december*. — Het maken van verdedigingswerken bij de Bovensluis ten oosten van Willemstad is gisteren aangenomen door den heer van Limburgh, aannemer te Rotterdam, voor de som van *f* 67,400.

OUDELANDE 26 *december*. — Den 21 dezer had alhier een droevig ongeluk plaats: Bij het rooijen van ypenboomen was een boom in een anderen nog staanden boom gevallen. Een arbeider, die daarbij tegenwoordig was, wilde behulpzaam zijn in het afhakken der takken, om den boom te doen vallen; doch hierbij nam de boom eene verkeerde rigting en knelde den arbeider zoodanig tusschen de takken, dat hij op het oogenblik overleed. De arbeider, A. Koole genaamd, de zoon eener weduwe, was een oppassend jongeling en de steun zijner moeder.

DONKERBROEK 23 *december*. — Met genoegen kan men vermelden dat de onderscheidene eigenaars van het zoogenaamde Broekener veld onderling overeen zijn gekomen om van uit de groote Compagnonsvaart een vaart te doen graven tot in de nabijheid van de Schans, loopende alzoo door het geheele veld. Deze vaart zal strekken tot afvoer van den turf, dewijl er in genoemd veld nog vrij wat klein zit verborgen, zoodat de globale berekening der opbrengst p. m. op *f* 500,000 wordt geschat. Het is te hopen dat dit plan zoo spoedig mogelijk tot uitvoering zal geraken, zoowel in het belang der eigenaars als der veenwerkers.

LEEUWARDEN 23 *december*. — Naar men verneemt is dezer dagen door de Kamer van koophandel en fabrieken alhier aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal een adres ingediend, waarbij wordt aangedrongen op de afschaffing der tolheffing op de groote Rijkswegen, waardoor het onbelemmerd verkeer, zoo nuttig voor handel en nijverheid, niet weinig zou worden bevorderd. De Kamer spreekt den wensch uit, dat, op grond harer beschouwingen, de Vertegenwoordiging zich gedrongen zal gevoelen, van de Hooge Regering een wetsvoorstel uit te lokken, waarbij bedoelde afschaffing wordt bevolen.

De Luxemburgsche Kamer heeft den 23 dezer hare werkzaamheden voor dit jaar met de aanneming van het budget geëindigd en is op vriendschappelijken voet met de Regering gescheiden, nadat zekere wolken, die zich gedurende de laatste dagen weder aan den staatkundigen hemel begonnen te vertoonen, gelukkig afgedreven waren. Voor de vergrooting en inrigting van eene Koninklijke residentie in de hoofdstad zelf hebben de Stenden 400,000 francs ingewilligd, waartegen de Regering beloofd heeft de Kamers in eene buitengewone Zitting te zullen bijeenroepen, om haar die wetsontwerpen voor te leggen welke de Natie dringend verlangt. De Regering is bij eene wet gemagtigd eene of meerdere leeningen, tot het gezamenlijk bedrag van 9 millioen francs toe, tot uitvoering van werken van openbaar nut, te sluiten, welke wet, omtrent welks strekking en inhoud onlangs meer uitvoerige mededeelingen gedaan zijn, nagenoeg eenstemmig is aangenomen.

FR. LISZT over WAGNER'S. Tannhäuser.

Bij de op handen zijnde opvoering door het Hoogduitsche operagezelschap alhier van Richard Wagner's veelbesprokene opera *Tannhäuser*, kan het niet anders of het kunstminnend publiek zal met belangstelling kennis nemen van hetgeen door den beroemden Fr. Liszt over dit kunstwerk werd geschreven en waarvan eene vertaling dezer dagen het licht zag bij de boekhandelaars J. van Baalen en Zonen. In den regel, wij bekennen het, zijn wij bang voor kunstwerken, tot welker verklaring brochures moeten geschreven worden, en nog banger voor die brochures zelf. Wel is waar staan zulke kunstwerken doorgaans hooger dan die, over welke met geene mogelijkheid eene enkele bladzijde vol, laat staan eene brochure, zou *kunnen* geschreven worden, maar overigens hooren wij de philosophie liever over het wezen der kunst in abstracto redeneren, dan dat wij haar eenig bepaald kunstwerk op hare wijze hooren verklaren en toelichten. Intusschen zijn er uitzonderingen ook op dezen regel en als zoodanig nemen wij gaarne aan het geval, wanneer zich in een of ander kunstvoortbrengsel een nieuw beginsel, eene nieuwe rigting aankondigt, en het nieuwe, het vreemde, het met den heerschenden smaak of eene vastgewortelde opvatting strijdige dier rigting regtvaardiging, of althans toelichting, behoeft om niet onbegrepen veroordeeld te worden en op den stroom des tijds af te drijven, zonder regt gekend te zijn.

Zulk eene nieuwe rigting nu vertegenwoordigen ongetwijfeld Richard Wagner's dramatisch-muzikale compositiën, en zij ook nu nog, na heftige bestrijding en niet minder warme verdediging, de uitspraak nog niet gevallen, die beslissen zal of Wagner's opvatting der dramatische muziek werkelijk die zal zijn der *toekomst* — de kunstenaar zelf, het zij ter zijner eere gezegd, heeft zijne rigting niet met dien aanmatigenden titel gedoopt; — de genialiteit van den componist, de belangrijkheid en de hooge verdiensten zijner werken, het ernstig regt van bestaan zijner rigting, zij kunnen als overgenoegzaam bewezen worden aangenomen. Reden te meer om, nu ons de gelegenheid zal worden aangeboden om een dier kunstwerken hier te hooren vertolken op eene, zijner belangrijkheid en zijner moeijelijkheid tevens waardige wijze, te verlangen naar de kennismaking met den geest, waarin de Tannhäuser en de rigting en het streven van den componist worden beoordeeld en verklaard door een zoo bij uitstek bevoegd kunstregter als Fr. Liszt.

Die kennismaking zal, wij mogen het na de lezing der bedoelde brochure veilig zeggen, geene teleurstelling baren en integendeel bij menigeen onnoemelijk veel kunnen bijdragen tot beter begrip, tot zuiverder beoordeeling, tot meerder genot van Wagner's compositie. Over het onderwerp, de dramatische verwerking daarvan en vooral over de muzikale behandeling in verband met onderwerp en tekst, vinden wij hier veel wat niet slechts wetenswaardig, maar schier wetensnoodig is om de, in zoo geheel ongewonen stijl geschreven opera te kunnen genieten. Zelfs de technicus, die anders gewoon is zelf den weg te vinden ook in meer zamengestelde kunstproducten, zal hier, om de nieuwe vormen door Wagner gebezigd, veel aantreffen wat hem in staat stelt een juist oordeel te vellen over de middelen door den componist aangewend om zijn doel te bereiken.

De stijl van Liszt is levendig en doorgaans vrij helder. Enkele sporen van het *argot philosophique*, dat de geschriften van Duitschers, die over kunst en kunstwerken schrijven, vaak ongenietbaar maakt, zijn ook hier nog wel te vinden, maar zij beletten niet dat het geheel 't kenmerk draagt van geschreven te zijn in eene taal die zich weinig leent tot afgetrokken redeneringen, voor een publiek dat door deze allerminst tot bewondering is op te wekken. Het spreekt van zelf — en de ervaring heeft het reeds geleerd — dat ook, na het geschrift van Liszt, nog veel te vragen, ja ook te strijden valt over hetgeen Wagner eigenlijk wil en over de mate waarin hij in zijne kunstwerken zijne theorie heeft verwezenlijkt, maar toch gelooven wij dat de vertaler, — die zich zeer verdienstelijk van zijne taak heeft gekweten en dus ook geen vrees behoeft te koesteren voor de aanmerkingen, welke hij „te gemoet wilde komen," — en de uitgevers den talrijken bezoekers van de Hoogduitsche opera eene goede dienst hebben bewezen met hun deze brochure in aangenamen vorm toegankelijk te maken.

Kunstnieuws

Het volgend uittreksel van een berigt uit New-York, daterende van half october ll., is welligt voor onze lezers niet van alle belang ontbloot:

De herfst — zoo schrijft men van daar — is hier met een paradox begonnen. Het opera-saizoen is namelijk geëindigd, voor het nog aangevangen was. Ten gevolge van een volslagen bankroet, hebben de Duitsche en Italiaansche Zangers zich van elkander afgescheiden en ieder een voor eigen rekening spelend gezelschap gevormd. Formes, Stighelli en Mevr. Fabbri vormen den Duitschen troep, onder leiding van den echtgenoot van laatstgenoemde zangeres, Richard Mulder, als impressario. Hoe weinig — zoo gaat het berigt voort — is het den kunstenaars in Duitschland bekend, op welken zandgrond de opera hier staat, hoe de ligtzinnige wijze waarop zij hierheên gelokt worden, meer dan zwendelarij verdient genoemd te worden, hoe een Contract hier niets anders is dan een stuk papier, waarmede men geen cent kan bekomen. De directeur der Italiaansche Opera bezit geen vijftig daalders aan kapitaal, maar wel vijftigduizend daalders van die geniale, verbluffende en verblindende manier van optreden, welke onervarenen misleidt. Sints maanden heeft geen enkel kunstenaar een cent ontvangen, koor en orchest moeten hunne verblijfkosten in Philadelphia schuldig blijven en de artisten moeten zien hoe zij verder komen. Dat Formes gekomen is, begrijpt men niet, daar men hem vroeger meer dan 8000 dollars schuldig bleef. Bij zijne aankomst zou hij 1000 dollars ontvangen, van welke hij nog geen penning ontving en ook nooit ontvangen zal. Daar dit berigt op onwederlegbare daadzaken rust, mogen de kunstenaars er uit zien hoe zij meer solide garantiën behoeven voor zij hier komen.

Ingezonden Stukken.

Wanneer men een terugblik slaat op de vele ingezonden stukken en advertentiën, welke gedurende het jaar 1860 zijn voorgekomen in de Rotterdamsche Courant, en die regtstreeks of meer zijdelings betrekking hebben op een zekeren heer *Adrianus Vogelsang*.

Wanneer men daarbij in aanmerking neemt dat die heer onder meer anderen is Burgemeester van twee en schoolopziener van niets minder dan vijf en twintig gemeenten, onder welke laatsten de stad Dordrecht.

Wanneer men dan nagaat wat zoo al over dien heer wordt geschreven en gesproken, dan voorzeker verwondert het niemand, indien door sommige personen wordt gevraagd: Wat is dat voor soort mensch, die *Adrianus Vogelsang?*

Is dat een schoolopziener? en marchandeert die in zaken en met personen betreffende het onderwijs? en heeft hij, behalve dit, nog geen genoegzame kennis voor die betrekking?

Is dat een Burgemeester? en sjouwt die met gemeente-architecten, aannemers en leveranciers?

Wat hiervan zij, ik zal hierop het antwoord niet geven.

Hoewel niets bekend met schagcheren of dergelijke manier van handelen, geloof ik evenwel dat, wanneer zulke onderhandelingen worden aangeknoopt, dit meestal geschiedt onder vier oogen, zoodat het voor derden bepaald onmogelijk is om de feiten te bewijzen.

Het is er echter verre van af dat ik, door de voorzigtigheid aan te toonen, welke hierbij waarschijnlijk doorgaans wordt in acht genomen het kwaad voor anderen zou aannemelijk willen maken, integendeel: niets dan bespotting en schande, zoo al niets ergers, is het deel van *elk* die zich aan zoo iets schuldig maakt; adres aan al degenen die zich hebben gewaagd op de glibberige paden des onregts en der kwade praktijken.

Ik betigt desniettegenstaande den heer *Vogelsang* in deze niet van kwade trouw, nogtans *veel minder* wil ik betoogen dat hij in dit alles even eerlijk is; liever laat ik het oordeel hiervan over aan dezulken, welke met hem zaken hebben gehad, en acht mij gelukkig van nog nimmer eenige blijken van finantieele oneerlijkheid (onopregtheid is iets anders) bij hem te hebben bespeurd; doch ik moet hierbij voegen, dat ik hem met alle persoonlijke zaken, zoo met betrekking tot het finantieele als anders, altoos zeer zorgvuldig heb vermeden.

Indien het echter waar is wat hij reeds zoo menigmalen van zich zelven in de openbare Raadsvergaderingen der gemeente Heinenoord heeft gezegd, dan is het waarlijk een juweeltje van een man, want in eigen lof is hij onuitputtelijk.

Met zulke juweeltjes echter raad ik een ieder, die er mede in aanraking komt, aan, een weinig voorzigtig te zijn, want zij hebben scherpe puntjes en men ziet niet zelden dat die op zich zelven roemt is *of* een dwaas *of* niet te vertrouwen, dikwerf beiden.

In het midden gelaten dus, wat er zoo al over Vogelsang in dit jaar is geschreven en gesproken, dit weet ik, *dat ik nog nimmer iets goeds van hem heb gehoord, tenzij zijn eigen belang er in betrokken was*, en mij dunkt het wordt toch eenmaal hoog tijd dat men er ook iets goeds van hoorde, want reeds meer dat het derde eener eeuw heeft hij *geburgemeesterd*.

Voorzeker betreurenswaardig is het dat zoo vele en zoo gewigtige belangen niet aan waardiger handen worden toebetrouwd.

Te bejammeren is het, dat zulke personen vaak worden gebruikt door hoog geplaatste of aanzienlijke mannen tot niets beters dan voor zaken, waarmede laatstgenoemden zich om hun *zoogenaamd* fatsoen of goeden naam (die juist hierdoor verloren gaat) niet *persoonlijk* durven inlaten, bij voorbeeld bij verkiezingen en dergelijken.

Diep te beklagen is het dat dikwerf de belangen van zoo vele duizenden worden verwaarloosd, — en waarom?

Omdat men zou moeten beginnen met iemand te ontslaan uit eene betrekking, welke hij sedert een aantal jaren heeft vervuld en waarvan men gedurende al dien tijd niets goeds heeft gehoord.

Velen zijn er die dit willen stellen op rekening der Regering, vermits zij zouden willen dat ambtenaren, welke hunne betrekkingen niet overeenkomstig hunne verpligtingen waarnamen, maar telkens ontslagen werden.

Ik erken, het was de kortste weg, doch juist daarom niet de beste, daar men, volgens mijne zienswijze, iemand eenigen tijd dient te laten tot verbetering en nimmer met overijling moet te werk gaan.

Bovendien of men over dergelijke dingen al praat, dit leidt veelal tot niets.

Naar mijne bescheiden meening ligt de schuld grootendeels aan ons zelven, indien wij lang last hebben van ambtenaren, die om allerlei redenen onwaardig zijn langer in hunne betrekkingen gehandhaafd te blijven.

Immers elk ingezeten van Nederland heeft het regt van petitie, hem bij artikel 9 der Grondwet gewaarborgd.

Is er nu een Burgemeester die zich misdraagt, welnu, Gedeputeerde Staten, de Minister van Binnenlandsche Zaken en de Koning zijn daar, om onze reclames te ontvangen.

Is er een schoolopziener, die, in plaats van het onderwijs te bevorderen, dit op allerlei wijzen tegenwerkt en benadeelt, dan klaagt men daarover bij Gedeputeerde Staten of den Inspecteur van het lager onderwijs en schrijft nog bovendien van tijd tot tijd tot stichting van den delinquent een klein artikeltje in een of ander dagblad, ten einde de handelingen van zulke Schoolopzieners en Burgemeesters zooveel mogelijk openbaar te maken, opdat ook een ander er zich aan spiegele en zijn voordeel mede doe; waarlijk, dat is voor den vooruitgang en de verbetering van de goede zaak zoo kwaad niet, en ik twijfel ten slotte niet of de Hoogere autoriteit zal zoo doende zich met de zaak gaan bemoeijen en zulke nalatige ambtenaren hierover onderhouden, en mogt dit hen niet verbeteren, eindelijk begrijpen dat het beter is iemand, waarvan men sedert eene reeks van jaren nooit iets goeds heeft gehoord, te ontslaan uit zijne betrekking, dan zoo vele en zoo gewigtige belangen daaraan op te offeren.

Heinenoord,
den 22 *December* 1860.
P. LEEUWENBURGH W. Bz.,
Wethouder.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM 27 December.

OVERLEDEN: A. Bekkers, d., 11 m. — M. Puttemans, jd., 62 j. — A. Rijsdam, d., 18 d. — G. de Ruiter, d., 1 j. — G. A. Haarsma, d., 3 j. — M. van der Horst, vrouw van J. S. van Reyn, 58 j. — M. Johnston, wed. H. Pieterson, 74 j. — C. Vooys, vrouw van P. H. M. van Wijnoxbergen, 44 j. — C. F. A. Droog, z., 1 j. — C. J. Dorsman, d., 8 j. — J. M. A. Hammendorp, d., 4 m. — J. F. Hueck, z., 1 m. — M. C. Weerwag, vrouw van L. Zinsmeister, 42 j. — A. Vis, man van A. Tol, 35 j. — A. M. Bekking, d., 1 j. — L. de Klerk, z., 3 m. — M. T. Veltenaar, d., 12 j. — D. M. van Benthum, vrouw van M. F. de Beukelaar, 44 j. — A. Schmid, d., 9 m. — J. E. C. Schroors, z., 1 j. — E. Hakkers, wed. J. E. de Goey, 69 j. — E. Gerla, vrouw van J. Kopper, 81 j. — J. H. Jokker, man van J. W. Zwilders, 25 j.

BEVALLEN: C. van Moorsel, geb. Verstraaten, levenl. z. — C. P. Goudswaard, geb. Stasse, levenl. z. — C. P. Zimmerman, geb. Arfmann, levenl. d. — M. Stellenaar, geb. Schenk, d. — B. Hofland, geb. Kranenburg, d. — H. C. Lips, geb. Abel, d. — J. M. A. Cornelissen, geb. Kockx, z. — A. Sauerbier, geb. Bentzen, d. — W. J. D. van Akelijen, geb. de Meijer, z. — A. van Duyvenbode, geb. Plokker, z. — F. Schürmann, geb. Ochse, z. — J. van Wijnen, geb. Eerland, d. — J. Schilte, geb. Maassen, z. — J. Boekhout, geb. de Bruyn, d. — B. d'Anjou, geb. Laats, z. — A. Schellenberg, geb. van Brandwijk, d. — M. C. Muller, geb. van Rijckevorsel, z. — H. C. Valkenier, geb. Lambach, z. — A. A. van Walsum, geb. van Noordwijk, z. — C. Corbet, geb. Kleynod, z. — P. Haack, geb. Scherveel, z. — J. Koppelaar, geb. Lindeman, z. — D. A. A. Duys, geb. Voorendonk, z. — M. Korsten, geb. van der Hart, z. — E. van Vugt, geb. van der Reek, z. — E. van Strien, geb. Bouman, d. — H. van Dijk, geb. Bak, z.

GEHUWD: P. J. J. Termaaten, wedr., 42 j., met A. M. Behagel, jd., 27 j. — P. J. de Swart, wedn., 34 j., met N. de Jong, wed. van J. L. Huis in 't Veld, 35 j. — H. Kats, jm., 18 j., met A. P. Balen, jd., 21 j. — P. N. Koolen, jm., 27 j., met M. G. Kooimans, jd., 22 j. — J. van den Bosch, wedn., 48 j., met G. Hulsinga, jd., 38 j. — A. C. Lange, jm., 26 j., met J. Bourguignon, jd., 25 j. — W. Tielen, jm., 42 j., met A. M. den Bult, jd., 38 j. — P. van der Wouden, jm., 21 j., met K. de Graaf, jd., 19 j.

243ste Staats-Loterij.

5de Klasse, 6de Lijst.

Trekking op 27 December.

GETROKKEN PRIJZEN.

Prijs van *f* 1000: N.° 4854
„ „ - 400: „ 1536 8341
„ „ - 200: „ 3926 5243 5713 7502 7623 14459 18296 18909 19457
„ „ - 100: „ 215 1197 4331 4984 6125 6883 7356 7885 10855 14143 14506 14785 15521 17958

Prijzen van *f* 70:

30	2392	5661	8037	10201	12188	14984	17706
137	2422	5668	8039	10236	12197	15053	17726
225	2466	5670	8049	10307	12313	15113	17806
451	2474	5722	8137	10375	12414	15150	17990
519	2487	5735	8166	10571	12505	15206	18238
572	2497	5931	8241	10694	12539	15326	18246
581	2544	6021	8301	10715	12610	15529	18251
673	2607	6050	8304	10727	12678	15566	18268
681	2611	6084	8311	10787	12713	15700	18400
690	2738	6144	8461	10940	12742	16007	18448
696	2930	6327	8533	11031	12911	16012	18611
791	2966	6332	8561	11058	12968	16104	18620
872	3271	6338	8629	11067	13117	16353	18784
1111	3325	6410	8793	11144	13133	16429	18859
1154	3551	6487	8874	11292	13235	16449	18953
1207	3655	6603	8954	11301	13239	16483	18975
1286	3860	6641	8969	11376	13275	16569	19030
1381	3888	7014	9056	11481	13767	16695	19069
1588	3928	7035	9108	11509	13772	16822	19080
1590	4108	7244	9259	11534	13820	16864	19103
1615	4329	7267	9301	11580	13932	16919	19141
1683	4344	7269	9309	11589	13936	17009	19193
1707	4471	7319	9642	11680	14007	17048	19388
1756	4693	7345	9690	11737	14037	17257	19418
1767	4794	7427	9779	11752	14135	17263	19440
1904	4797	7520	9780	11891	14136	17418	19466
2042	4818	7602	9793	11983	14501	17543	19469
2055	4864	7609	9840	11992	14623	17574	19649
2147	4875	7883	9943	12036	14702	17604	19719
2204	4944	7938	9954	12039	14715	17651	19725
2205	5042	7942	10011	12159	14853	17688	19798
2294	5254	7987	10074	12166	14934	17697	19864
2336	5565	8015	10122	12171	14944	17700	19949

In lading liggende Schepen.

Te Rotterdam.

BATAVIA en SOERABAIJA, het Nederl. snelzeilend gekoperd Fregatschip Hugo Grotius, kapit. J. Bergman, hebbende uitmuntende inrigtingen voor Passagiers. Adres bij Hudig & Blokhuyzen en Kuyper, van Dam & Smeer.

BATAVIA en SOERABAIJA, mede voor Passagiers, het Nederl. gekoperd Barkschip Commissaris des Konings van der Heim, kapit. J. van Zanten. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer en Hudig & Blokhuyzen.

BATAVIA, het Nederl. Barkschip Fortuna, kapit. M. de Ligny. Adres bij Hudig & Blokhuyzen en Kuyper, van Dam & Smeer.

BATAVIA, SAMARANG en SOERABAIJA, mede voor Passagiers, het Nederl. gekoperd Barkschip S. van Heel, kapit. D. H. Dietz. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer en Hudig & Blokhuyzen.

BALTIMORE, het Amerik. Fregatschip Edward Everett, kapit. F. A. Gunby. Adres bij Wambersie & Zoon.

BOSTON, het Nederlandsch Schoenerschip Johanna Bartha, kapitein R. F. Fenenga. Adres ten kantore van Wambersie en Zoon.

BOSTON, het Nederl. Schoonerschip Saramacca, kapit. K. G. de Vries. Adres bij Hudig & Blokhuyzen.

DUBLIN, het Nederl. Kofschip Zwerver, kapitein B. B. Höster, om spoedig te vertrekken. Adres bij Hudig & Blokhuyzen.

GIBRALTAR, het Nederl. Schip Dankbaarheid, kapitein M. van den Berg. Adres bij Seeuwen & Co.

GUERNSEY en JERSEY, Eng. Schoener Admiral Windham, kapit. Chs. Allcock. Adres bij Hudig & Pieters.

JERSEY en GUERNSEY, Eng. Schoener Seabird, kapit. C. Nuttall. Adres bij Hudig & Pieters.

JERSEY, het Engelsch Kotterschip Marco, kapit. Fr. Richardson. Adres bij Hudig & Blokhuyzen.

LISSABON en MALTA, het Nederl. Schip Wilhelmina, kapit. A. Koster. Adres bij Seeuwen & Co.

Scheepstijdingen.

Brouwersh. (O) *Aang.*
26 dec. *Ternate*, Cars, Hellevoetsluis
De *Jane Hughes*, van Sunderland, is niet opgezeild n. Rotterdam, maar ligt ter reede.

Hellevoet *Aangek.*
27 dec. *Mercator*, v. d. Woude, Brouwersh. (binnendoor per *Kinderdijk*)
Vertrokken.
Vereeniging, v. Noord, Gibraltar (met assistentie eener ijsloep)
Normanby (st), Hartlep. (O. N. O.)

Brielle (O.N.O.) *Vertr.*
27 dec. *Concordia* (st.), Londen
Three Brothers, Gilbert, Rochester
(De Maas overdekt met ijs.)

Maassluis (O. N. O.)
27 dec. Niets gepasseerd.

Texel *Aangekomen*
26 dec. *Albertina*, Zwaal, Boness n. Hamburg (als bijlegger)
27 *Lion* (st.), Londen
Vertrokken.
27 *Cornelia Berendina*, Pott, Napels
Cornelia Louisa, Casimier, dito
Lucia Hendrika, Dekker, Livorno
Alberdina Tjetskina, v. d. Bos, Leith
Zenith, Booker, Sunderl.

Vlie *Aangekomen*
24 dec. *Vier Gebroeders*, de Boer, Engeland
Geerdina, Stuut, dito
Willem I (st.), Hamburg

Delfzijl *Aangekomen*
23 dec. *Zwaantje*, de Vries, Amsterdam n. Randers (wegens ijsgang)

Harlingen *Vertr.*
25 dec. *Zuiderzee*, de Jong, Havanna
Eendragt, Munneke, Engeland

Vlissingen *Vertr.*
22 dec. *Etoile des Mers*, Lecalvez, Spanje
Aangekomen.
24 *Neptuno*, Ondarza, Havanna
Annegiena, van Sluis, St. Martin

—o—

Monte-Video *Aang.*
5 nov. *Catharina Hermanna*, Visser, Amsterdam

New-York *Uitgekl.*
8 dec. *Johanna Hendrika*, v. d. Weyden, Cork

Konstantinop. *Aang.*
12 dec. *de Amstel*, v. Duyn, Amsterdam

Bordeaux *Aangek.*
22 dec. *Jantina Gezina*, Fijn, Sunderland

St. Nazaire *Vertr.*
22 dec. *Dina*, Brouwer, Rotterdam
Christina Jacquelina, Bosker, Hamburg

Cardiff *Vertrokken*
23 dec. *Twee Vrienden*, Meijer, Rotterdam
Æolus, Spillman, Malta

Scilly *Vertrokken*
23 dec. *Noach S. Lotinga*, Hubert, (v. Liverpool) Amsterdam

Falmouth *Aangek.*
24 dec. *Excelsior*, Halliday, Rio-Janeiro n. Rott.

Douvres *Gepass.*
24 dec. *Staatsr. v. d. Houven*, Heymeriks, Rotterdam n. Batavia

Rochester *Aangek.*
24 dec. *John & Charles*, Hopkins, Rotterdam

Londen *In lading*
24 dec. *Helena Jacoba*, Boomgaard, Livorno

Hartlepool *Vertr.*
22 dec. *Jacoba Gezina*, Hansen, Amst.

Newcastle *Uitgekl.*
24 dec. *Courier*, Meuldijk, Zierikzee
Adriana Francisca, v. Eyk, Vlissingen
Margaretha Arendina, de Jonge, Malta

Baai van **Bridlington**
Binnengeloopen.
24 dec. *Reliance*, Reed, Rott. n. Sunderland

Antwerpen *Aangek.*
26 dec. *Sara Elisabeth*, Kuyper, Buenos-Ayres
In lading.
Susanna Elsina, Krans, Corfu en Smirna
Janna, Smilde, Triest
Elsina Jantina, Dijk, Galatz en Ibraïla
Hermanna Das, Das, Livorno
Klei Oldambt, Smit, dito
Grietje Koens, Kuiper, Liverpool

Cuxhaven *Aangek.*
25 dec. *Jonge Gerrit*, Hazewinkel, Newc. (ligt in de haven)

Fotoesund *Binneng.*
16 dec. *Julia*, Jansen, Holland n. Gothenb.

Elseneur *Aangek.*
24 dec. *Fortuna*, Fenenga, Riga n. Dundee
Alexandrine, Wildermann, Stockh. n. Amst.

—o—

Rotterdam 27 dec. Het barkschip *Twee Anthony's*, kapit. C. van Rijn van Alkemade, van hier naar Batavia, was den 25 november in goeden staat zeilende op 3° 20′ NB. en 22° 40′ WL. Passagiers en equipage welvarende.

Amsterdam 27 dec. Het schip *Mercator*, kapit. van der Woude, v. Batavia n. Schiedam, l. v. Ramsgate, te Brouwershaven binnen, is lek, heeft de boegspriet gebroken, stengen verloren en meer andere schade bekomen. (*Zeepost.*)

Cuxhaven 26 dec. Door eene stoomboot is gisteren avond de Elve afgesleept de Nederl. galjoot *Jacoba Gezina*; dit schip is lek en alhier in de haven gekomen.

— Het Hannov. everschip *Diana*, v. Middlesbro' komende, is gisteren avond op de Elve bij Otterndorf gezonken.

— De Elve drijft vol ijs.

Elseneur 25 dec. Het galjasschip *Bertha Friederike*, kap. Cummings, van Newcastle n. Swinemunde, is den 16 dezer op de noordkust van het eiland Anholt verongelukt.

Douvres 24 dec. De bark *Kingston*, van Londen n. Algoabaai, te Dungeness gestrand, is af- en lek alhier binnengebragt.

Plymouth 24 dec. De Belgische driemaster *Gouverneur Teichmann*, k. Barrow, van Antwerpen n. Valparaiso, is met verlies van boegspriet alhier binnengeloopen. Het schip is digt gebleven.

Malaga 21 dec. Het schip *Astrea*, kapit. Cacace, van Konstantinopel naar Queenstown, is met beschadigde lading maïs alhier binnengeloopen, hebbende bij Roquetas op strand gezeten; moet lossen.

Odessa 24 dec. Het schip *Shangai*, k. Schultz, met eene lading lijnzaad van hier naar Antwerpen, is heden lek alhier uit zee teruggekomen.

—o—

25 dec. De wind te **Deal** O. Z. O.

—o—

Amsterdam *Vertr.*
21 dec. *Sirius*, Doewes, Livorno
25 *Maximiliaan*, Schill, Suriname (is 26 dito weder in het Oosterdok gehaald)

—o—

Rivierberigt.

Rotterdam. Hoog water 28 dec.: 1ste getijde 3 ure 39 min.; 2de get. 4 ure 3 min.

Keulen. Rijnhoogte 26 dec. 6 v. 8½ d. Rijnl.

Aangekomen 24 dec.: Th. Wemmers met 4050 en H. Kalfs met 4292 ctr., beiden v. Amsterdam; Th. van Loosen met 4805 ctr. van Rotterdam.

Cargalijsten.

Schiedam.

BATAVIA, Mercator, H. van der Woude. — 2500 b. Koffij, 1571 kann. Suiker, 582 sch. Tin en 3156 b. Bindrotting, N. H. M.

Amsterdam.

BATAVIA, Chili, Grell. — 9780 pic. Suiker, Kreglinger en Co.

DANTZIG, Æolus, Dekker. — 1 lading Tarwe, Eltzbacher en Co.; 1 lading Erwten, Order.

MALTA, het Nederl. Schip Pomona, kapitein C. van der Sloot. Adres bij Seeuwen & Co.
MONTEVIDEO en BUENOS-AYRES, het extra snelzeilend nieuw gezinkt Nederl. Brikschip Anna Catharina, kapit. R. Jansen. Adres bij Kuyper, van Dam en Smeer.
MONTEVIDEO en BUENOS-AYROS, het gekoperd Noordsch Brikschip Orvarodd, kapit. E. Due; vertrekt 15 Januarij e. k. Adres bij Kuyyer, van Dam & Smeer.
NEW-YORK, het Hanoversch Barkschip Wursata, kapit. Becker. Adres bij Wambersie & Zoon.
NEW-YORK, het Amerik. Fregatschip Kalamazoo, kapit. W. Taylor. Adres bij Wambersie & Zoon.
SOERABAIJA (direct), het Nederl. gekoperd Barkschip Eersteling, kapit. E. de Zeeuw Bagchus Wz. Adres ten kantoren van de Bevrachters 't Hoen, Hudig & Co. en de Cargadoors Hudig & Pieters; Visser & van der Sande en J. A. Nieuwkamp & Co., te Rotterdam, en te Dordrecht bij de Cargadoors Visser & van der Sande en D. van Wageningen.

OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPING,
IN HET NOTARISHUIS TE ROTTERDAM.
Donderdag 27 December 1860:
VEILING VAN:

Een Huis enz., n/z. Wijnhaven, 2/196; trekg.	*f* 13,300.
Een Huis enz., n/z. Wijnstraat, 2/86; ...	" - 7000.
Een Huis enz., Oost-Molenstraat, 12/136;	" - 7800.

Beursberigten.

ROTTERDAM 27 December.

		l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl. .. Werk. Schuld 2½ pCt.		62⅝	62¾	62⅝
" dito dito 4	"	97⅞		
Spanje... Oblig., 1½ nu 3	"	41¼		
" Binnenl. a 6/m. 3	"	48⅜		
Cred. Mob. bij Guillou.......	*f*	131		
Portugal.. Obl. Lond. 1853 3	"	45⅛		
" Obl. 1856/7/9. 3	"	43 13/16	44	44
Rusland.. Spoorw. Aand. 5	"	202		
Oostenr.. Obl. in Metal. 2½	"	22 15/16	23 1/16	22 15/16
" dito dito 5	"	41⅞	42¼	41⅞
" d.° N. te Amst.	"	63		
" dito Nationale 5	"	48⅝	48⅞	48⅝
Equador.. Landwarants...	"	4		

Hollandsche fondsen iets lager in prijs. Van buitenlandsche effecten leden Oostenrijksche een gevoeligen teruggang, terwijl de overige soorten geene belangrijke variatie opleverden en de handel in het algemeen beperkt was.

Het Commité der Effecten-handelaren,
H. A. MARCELIS, *Secretaris*.

Laatste prijzen ten *drie* ure: Nederland, Werkelijke Schuld, 2½ pc., 62 11/16. Rusl., Obl. 1855, 5 pc., 94¼. Oostenrijk, Metalliek Oude, 5 pc., 41¼, 41¾, 41¼; dito Nationale, 5 pc., 48 5/16, 48⅜, 48⅜; dito Weener Loten 1854, *f* 186.

AMSTERDAM 27 December.

		l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl... Werk. Schuld 2½ pCt.		62½	62⅝	62½
" dito dito 3	"	75⅛		
" dito dito 4	"	97 15/16	98 1/16	98
" Amort. Synd. 3½	"	92		
" Hand. Maats. 4½	"			
" O.-I. Leening 4	"	95⅞	96	
" Holl. Sp. 4½	"			
" Rijnsp. 4½	"			
" M. van Weld. 4	"			
België, .. Cert. *Rothsch.* 2½	"	51¼		
Frankrijk, Certificaten.. 3	"			
Spanje... Buitenlands.. 1½	"	41¼	41 5/16	41 5/16
" dito 3	"	49 7/16		
" Binn. a *f* 6000 3	"	48 3/16	48 7/16	48 7/16
" Amort. Schuld		22⅜	22¾	22¾
" Bew. v. Coup.		5¾	6	
Portugal, Obligatien... 3 pCt.		45		
" dito 1856/59. 3	"	43⅝	43 13/16	43⅝
" dito Uitgest..				
Rusland, Ob. *Hope en C.* 5	"	101¾	102	
" dito 1828/29.. 5	"	100¾		
" Cert. 1831/33 5	"			
" d.° 1840...... 4	"			
" d.° *Stieglitz*.. 4	"			
" d.° d.° Nieuwe 5	"			
" d.° d.° 1855 N. 5	"	93¾	94	93⅞
" d.° te Lond. 4½	"	90¼		
" d.° v. Assign.. 6	"			
" Inschr. dito.. 6	"			
Polen..... Aand. 1835..........	*f*	165		
" Obligatien... 4 pCt.				
Pruissen, Oblig. 1859.. 5	"	102		
" Aand. 1854.. 3½	"	209		
Oostenr., Ob. *Goll en C.* 5	"			
" d.° dito 4	"			
" d.° Met. Oude 5	"	41 9/16	42	41⅝
" d.° N. te Ams. 5	"	62¼	62⅜	62⅜
" d.° Nat. Met.. 5	"	47¾	48⅛	47¾
" d.° Metalliek. 2½	"	22 11/16	22 13/16	22¾
" W. Ad. fl 250 4	"	184	186	
Brazilië, 1839, £ 100 5	"	96		
Equador, £ 100...... 1	"			
Venez... Obligatien... 3	"	18⅜	18½	
" Uitgestelde... 1½	"			
Grenada, Obligatien... 4	"	14¼	14½	
" Uitgestelde..		5⅛		
Mexico... Obligatien... 3	"	19½		
Illinois.................. 7	"			

Rusland, Cert. te Hamb., 5 pc., 86; dito bij Hope 1860, 4½ pc., 88 15/16, 89¼, 89; dito Spoorw. Aand., 5 pc., 200¼, 200¾. Weener Bank-Actien *f* 581, *f* 582; dito 1839, fl. 250, 222; dito 1860, 5 pc., 340. Denem., Oblig., 3 pc., 82. Brazilië, 1860, 4½ pc., 84½. Galvest., 8 pc., 30.

Beleening 3, Prolongatie 3, Disconto 3 pc.

Hollandsche fondsen waren heden ongunstig gestemd. Van buitenl. waren Oostenrijksche, ten gevolge der voortdurende daling op de Duitsche beurzen, en ook Russische tot lagere koersen verkrijgbaar. Spaansche alleen vast.

Laatste prijzen ten 5 ure: Holland, 2½ pc., 62½. Spanje, 1¾ pc., 41 5/16; dito Binnenl., 3 pc., 48 7/16. Oostenrijk, Metall., 5 pc., 41⅝ a 41 11/16; dito Nat., 5 pc., 47¾ a 47 13/16.

Speciekoers.

AMSTERDAM 27 December.

Gouden Specien per Stuk.

Nieuwe Dukaten.......	*f* —	a *f* —
Oude geraande dito.....	- 5.50	" - 5.60
Tien Gulden Stukken....	- 9.65	" - 9.75
Dito Eng. Sovereigns.....	- 11.70	" - 11.80
Dito Pistolen.........	- 9.50	" - 9.60
Nieuwe Louis-d'Or.....		
Stukken van 20 francs..	- 9.25	" - 9.35
Baren Goud en Specien	- 9½ a " - 10½	pc. a *f* 1442.60 per N. ℔ fijn.

Zilveren Specien per Ned. ℔ Fijn.

Fijne Drittels	*f*	a *f*
" Bar. 1000/1000 950.	-	-
Zilver van 900 a 850.		
dito " 800 - 700.	- 104.20 " *f* 105.	
dito " 600 - 500.		
dito " 400 - 300.		

Zilveren Specien per Stuk.

Pilaren Piasters............	*f* 2.55	a *f* 2.60.
Fransche Kroonen..........	- 2.70	" - 2.75.
Stukken van 5 francs........	- 2.33	" - 2.36.
Brabantsche Kroonen........	- 2.65	" - 2.70.
Pruissische Daalders.........	- 1.75	" - 1.78.

Officiële Wisselkoersen.

ROTTERDAM 27 Decemb.

2 maanden.		Kort.
Londen...	11.65	11.75
d.° 3/m.	11.50	—
Parijs ..	55 9/16	55⅞
d.° 3/m.	55⅜	
Bordeaux.	55 5/16	55⅝
Genua...	45⅜	—
Livorno..	45⅜	-
Napels ..	77	—
Petersb. .	170	—
Hamburg.	35⅛	35¼
d.° 3/m. .	35 1/16	—
Antwerp .	—	1⅜ v
6 weken.		**Kort.**
Frankfort	99⅞	—
Augsburg	99¼	—
Weenen..	80	—
Triest...	79⅜	—

Disconto 3 en 3½ pc.

AMSTERDAM 27 Decemb.

2 maanden			zigt.	
Londen..	11.65	g	11.75	g
Parijs...	55 9/16	g	56 15/16	g
Bordeaux.	55½	g	—	g
d.° ½ m.	55⅜	g	—	g
Genua ..	45½	g	—	g
Livorno..	45⅜	g	—	g
Napels ..	77½	g	—	g
Hamburg.	35⅛	g	35 5/16	g
3 maanden.			**Zigt.**	
Madrid ..	239	g	—	g
Cadix...	240	g	—	g
Sevilië ..	236	g	—	g
Bilbao ..	237	g	—	g
Lissabon	41½	g	—	g
Porto...	41	g	—	g
Petersb. .	168	g	—	g
6 weken.			**Zigt**	
Weenen ..	79½	g	—	g
Augsburg	99½	g	—	g
Frankfort.	100	g	—	g

Rotterdam ⅛.

Prijzen der Coupons: Metall. *f* 20.05; dito Nation. *f* 28.05; div. Eng. per £ *f* 11.67½; Eng. Russen per £ *f* —.—; Fransche *f* 55⅜; Belg. *f* 55⅜; Pruis. *f* 35; Hamb. Russen *f* 34⅛; Russen in Z. R. *f* —; Papieren R. *f* —; Poolsche in fl. 27½; Napelsche —.—; Spaansche *f* 2.41; Amerik. Dollars *f* 2.39.

Handelsberigten.

ROTTERDAM 27 December.

GRANEN. Tarwe, 156 ℔ N. Bovenl. Ris *f* 360.

SCHIEDAM 27 December.

GRANEN. Verkocht: Rogge, 144 ℔ Reval *f* 222 6/w.
MOUTWIJN, per Ned. Vat zonder fust *f* 12.50.
JENEVER, " " " " " - 18.—.
AMST. PROEF " " " " " - 19.25.
Alles zonder de belasting.
SPOELING per Ketel..................... *f* 1.60.
dito dito 25 December....... - 1.90.
dito dito 26 dito .... - 1.60.

DELFT 27 December.

BOTER. Heden zijn de prijzen geweest *f* 48 a *f* 56; ter markt zijn verkocht 236/8.

AMSTERDAM 27 December.

ROGGE op levering Februarij *f* 199, Maart, April en Mei *f* 200.

LIVERPOOL 22 December.

Men noteert de volgende KOLENVRACHTEN:

		van Wallis	
naar Bombay....	32/ a 33/	naar Rio Janeiro..	30/ a —
" Calcutta.....	36/ - 37/	" Bahia......	32/ - 33/
" Aden......	40/ - —	" Fernambuck.	35/ - —
" Kurrachee ..	35/ - —	" Rio-Grande..	36/ - —
" Madras.....	35/ - —	" Montevideo.	35/ - 37/6
" Singap. nom.	37/6 - —	" Buenos Ayres	35/ - 37/6
" Suez.......	50/ - —	" Valparaiso...	35/ - 40/
" Rangoon....	33/ - —	" Panama.....	45/ - —
" Moulmain...	33/ - —	" San Francisco	55/ - 57/6
" Ceylon.....	36/ - 37/	" de Kaap de Goede Hoop	36/ - 37/
" Hong-Kong.	52/6 - —	" Mauritius...	37/6 - 40/
" Shanghai...	55/ - 60/	" Manilla.....	50/ - —
" Melbourne..	40/ - —	" Madras.....	39/ - 40/
" Sydney.....	40/ - —	" Hong-Kong.	57/6 - —
" King George Sound......	40/ - —	" Shanghai...	55/ - 60/
" Rio Janeiro..	28/ - 29/		

ANTWERPEN 26 December.

GRANEN stil. — OLIEZADEN stil, met goede vraag voor Berdiansk Lijnzaad; Tonnenzaad vast. — OLIE onveranderd. — SUIKER stil.

HAVRE 24 December.

KATOEN met meerdere vraag; de verkoopen bedragen tot heden 3 ure 3400 b. loco tot vaste prijzen; ook op levering ging iets om in de verhouding van fr. 93 a 94 voor middl. New-Orleans. — KOFFIJ stil, alleen worden eenige besch. partijen in veiling afgedaan. — SUIKER. Reunion n.° 4 fr. 54 cons. — POTASCH. Amerik. fr. 36½ voor prima. — GRANEN. Amerik. roode Tarwe fr. 69 cons.

AVIGNON 23 December.

MEEKRAP. De bij ons laatste berigt medegedeelde daling blijft aanhouden, en daar koopers zeer slap gestemd zijn, zijn de prijzen gedaald; voor rosé op fr. 40 a 45 en voor palud op fr. 47. Men noteert SFFFR fr. 54 a 56 en SFFFP fr. 61 a 63 zonder fust.

TRIEST 21 December.

KOFFIJ vast, Rio fl. 49 a 50 zeilende gedaan; Rio ord. a mooi loco fl. 48 a 53; Bahia fl. 50. — SUIKER. Geraffineerd onveranderd; Holl. Crushed fl. 29½ a 30½. — PEPER. Singapore fr. 34 gedaan, echter nu iets lager te koopen. — GRANEN vast. — VRUCHTEN met veel handel; men noteert: China'sappelen, Pouille fl. 4; dito Siciliaansche fl. 5; Citroenen dito fl. 6 a 6.75; Amandelen, zoete nieuwe Pouille fl. 40 a 43; dito oude dito fl. 39; dito nieuwe Sicil. fl. 40 a 41; Rozijn, roode Yerli fl. 15½; dito Sultana fl. 28 a 29; zwarte Samos fl. 11; dito Smyrna fl. 8½; Krenten fl. 10½. — GOM. Arab. fl. 33; gew. fl. 40 a 69; fabriek fl. 23 a 35½. — OLIE met belangrijke omzettingen, Abruzzen en Pouille fl. 46; eetb. en mi fine fl. 47 a 49; fine en superfine fl. 56 a 62; Zante en Corfu fl. 46.

RIGA 8/20 December.

VLAS met veel handel. — HENNEP tot de vorige notering aangeboden, koopers bieden 1 r. lager. — LIJNZAAD Zaai met weinig omzet, ord. r. 11½; puik r. 12½; 3jarig r. 7 a 8. — GRANEN. Tarwe zonder vraag; Rogge r. 98 voor 116/117 ℔ gedaan en thans 1 r. hooger gehouden; Haver 74 ℔ r. 77. — WISSEL op Amsterdam 175.

ODESSA 2/14 December.

GRANEN stil, voornamelijk uithoofde van de hooge transportkosten; alleen werd voor 2a Ghirca en Sandomirca eene kleine verhooging van 25 cop betaald; Haver 10 a 15 cop. — TALK 5 a 10 cop.

NEW-YORK 11 December.

KATOEN met geringe vraag; onze voorraad en de notering onveranderd. De verschepingen in de afgeloopene week bedragen 5862 b. — ASSCHEN. Pot- en Paarl- nom. 5 a 5¼ c. — MEEL vast, doch met geringen omzet. — GRANEN stil. — KOFFIJ slap, Rio 10½ c. — TERPENTIJN stil en onveranderd. — HARST $ 1.18 a 1.20. — RIJST stil 2¾ a 3½ c. — VRACHTEN naar Liverp. voor Katoen 5/16 a ⅜ c., naar Havre 1 c. — WISSEL op Londen 103 a 104 pct.

NEW-ORLEANS 8/10 December.

KATOEN. Aanvoeren der laatste 10 dagen 91,900 b. Verkoopen ca. 50,900 b. Middl. 9⅜ c. — WISSEL op Londen nominaal 90 a 98 c. — VRACHT n. Liverp. ⅝ d.

BALTIMORE 10 December.

TABAK. In den handel is sedert ons laatste berigt weinig verandering op te geven. Niettegenstaande het vergevorderde saisoen blijft de handel in het artikel vrij belangrijk. Het wantrouwen op de toekomst is echter in de laatste dagen nog grooter geworden, zoodat alle andere takken van handel bijna stil staan. De inspectie der vorige week bedraagt 359 v. Maryland. Genoemde soort vindt voor kleinigheden koopers, en de markt is onveranderd. Goed middel en betere bladdige Maryland blijft schaarsch. Van nieuwe zijn eenige vaten aangevoerd, die tot de notering verkocht zijn. Blad en kwaliteit zijn goed. Ohio en Kentucky zonder handel. In de notering is geene verandering, alleen er bij te voegen: Kentucky en Mason County spin $ 7 a 12½. — VRACHTEN naar Holland onveranderd 35/. — WISSELKOERSEN dalende en nomin. — Sedert 4 dezer zijn naar Rotterdam verscheept 482 vaten.

HAVANAH 7 December.

SUIKER stil, n.° 12 r. 9½ a 9¾. De nieuwe oogst belooft veel. — VRACHTEN gedrukt. — WISSEL op Londen 15 % premie.

Advertentiën.

Heden overleed, tot onze innige droefheid, onze geliefde Moeder en Behuwdmoeder MARIA JOHNSTON, Wed. Hs. PIETERSON, in den ouderdom van ruim 74 jaar.

Rotterdam 23 *December* 1860. Uit aller naam, P. PIETERSON.

De Heeren HOPE & Co. adverteren, dat op den 1sten Januarij 1861 en vervolgens ten Kantore van de *Associatie-Cassa* zal worden gevaceerd ter betaling van de alsdan verschenen **INTEREST-COUPONS** der *Russische Geldleeningen* van de jaren 1798 en 1815.

Amsterdam 27 December 1860.

Het KANTOOR van
GEBROEDERS SMITH,
AGENTEN der General Steam Navigation Company, is ***tijdelijk Verplaatst*** naar den
TARWENAKKER.

ATTENTIE!!

Door weinige Berging worden **beste STEENKOLEN**, in het Schip gemeten, voor 26 Guld de achttien Mud aan Huis bezorgd.

J. van Hasselt,
Hoogstraat, 10—118

STOOMBOOTVAART
TUSSCHEN
ROTTERDAM en HULL
Voor Passagiers en Goederen.

De Stoomboot **HAWK**, Kapitein R. DUNIPACE vertrekt van ROTTERDAM naar HULL **aanstaanden Zaturdag.**

Adres bij *J. B. CROL & Co.*

Notarishuis te Rotterdam.

HEDEN, Vrijdag den 28 December 1860,
des namiddags ten 2 ure,
VEILING VAN:
Diverse AANDEELEN in Assurantie- en andere Maatschappijen.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

In ROTTERDAM wordt de
OUDE ROTTERDAMSCHE COURANT
in ***alle Wijken*** op vastgestelde uren aan Huis *Bezorgd* en *Afgehaald*
STEDEN en DORPEN.

Dezelve wordt **dagelijks** verzonden, *franco* per Post, naar alle Steden en Dorpen,
den dag der uitgave des Namiddags a *f* 3.50 } per 3 maanden.
één dag na uitgave " " " - 2.20 }

H. W. DUSAULT,
COURANTEN-BUREAU,
Lange Torenstraat, wijk 7, n.° 24

NB. Ongefrankeerde Brieven worden geweigerd.

Associatie met Premiën.

KUNSTKRONIJK,

UITGEGEVEN TER AANMOEDIGING EN BEVORDERING DER SCHOONE KUNSTEN,
ONDER REDACTIE VAN
GERARD KELLER
EN MET MEDEWERKING DER BEROEMDSTE LETTERKUNDIGEN.

De Kunstkronijk is eene ASSOCIATIE MET PREMIËN en geeft jaarlijks vier en twintig vellen tekst en vier en twintig lithographiën naar Schilderijen of Teekeningen van groote Meesters, en ieder Deelnemer ontvangt gratis een Aandeel in eene Loterij zonder Nieten. De prijzen bestaan uit voortbrengselen van kunst en kunst-industrie. — De Deelnemers ontvangen tevens een Lot in de LOTERIJ DER KUNSTKRONIJK, waarvoor als **Eerste Prijs** is aangekocht, uit de Koninklijke Fabriek van Gouden en Zilveren werken van den Heer J. M. VAN KEMPEN te *Voorschoten*, een compleet Zilver **SERVICE DE MÉNAGE** ter waarde van

ZESTIEN HONDERD GULDEN.

Verder zijn aangekocht Schilderijen, Teekeningen, Boekwerken en Articles de Luxe op het gebied van kunst; terwijl als buitengewone **algemeene Prijs** voor die Loten, waarop geene prijzen getrokken zijn, de Deelnemers een Boekwerk bekomen, voor de KUNSTKRONIJK geschreven door den WelEerw. Zeer Gel. Heer J. J. L. TEN KATE, Predikant te *Amsterdam*, getiteld:

Een reisje langs den Rhijn.

De **Verloting** zal plaats hebben den 29sten December, na bekomen Koninklijke Autorisatie ten overstaan van den Notaris C. J. VAN DE WATERING, in het Venduhuis der Notarissen te 's Hage.

NB. Bij spoedige aanvrage zijn er nog eenige Loten te verkrijgen.

Openbare Aanbesteding.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *ROTTERDAM* zullen, op HEDEN Vrijdag den 28 December 1860, des namiddags ten 2 ure, ten Raadhuize aldaar, Aanbesteden:

De **LEVERING** van **Papier, Pennen** en verdere **Schrijfbehoeften** voor het Gemeentebestuur over het jaar 1861;

op de voorwaarden die, op de gewone uren, ter lezing liggen op de Plaatselijke Secretarie ten Raadhuize dezer Gemeente.

Rotterdamsche Schouwburg.

Directie: ***J. Eduard de Vries.***
VRIJDAG 28 DECEMBER 1860:

Tannhäuser,
und der Sängerkrieg auf der Wartburg,

groote Romantische Opera in 3 Bedrijven. Tekst en Muziek van *Richard Wagner*. Met gedeeltelijk nieuwe Decoratien, opzettelijk hiervoor vervaardigd door en onder opzigt van *J. Ed. de Vries*.

Het Orchest is door de eerste Meesters versterkt.
Aanvang ten 7¾ ure precies.

ZATURDAG 29 DECEMBER:

HET PARELSNOER,
of **Knecht, Dienaar** en **Heer,**
Drama in 3 Afdeelingen, door den Schrijver van *Laurierboom en Bedelstaf*, *Domme Steven* enz.
Hierna:

Instrumentaal Concert.

Fantaisie-Caprice voor Viool, van *Vieuxtemps*, voorgedragen door den Heer LEOPOLD AUER, van Pesth.

Concert voor Pianoforte (G mol), van *Mendelssohn*, voorgedragen door den Heer DÖRING.

Solo voor Trompet, voorgedragen door den Heer FISCHER.

a. **Rêverie,** van *Vieuxtemps*. *b.* **Rondo des lutins,** van *Bazzini*, voor Viool, voorgedragen door den Heer L. AUER.

De Boekhandelaren **J. VAN BAALEN & ZONEN** hebben uitgegeven en à 50 Cents verkrijgbaar gesteld:

TANNHÄUSER,

en de **ZANGERS-WEDSTRIJD op den WARTBURG,** Groote Romantische Opera van ***Richard Wagner,*** door FR. LISZT. Uit het Fransch vertaald.

Deze belangrijke Brochure van den beroemden LISZT bevat onder anderen eene uitvoerige uiteenzetting, zoowel van den Tekst als van de Compositie en eene aanwijzing der talloeze schoonheden, die daarin voorkomen. Bij de aanstaande Opvoering van het Werk zal zij ongetwijfeld voor velen een welkome Gids zijn, tot beter begrip van de bedoelingen der grooten Auteurs.

VERTREK der SPOORTREINEN.

Hollandsche Spoorweg.

Van Rott. naar Amsterdam: 7.20, 11.40, 3.20, 6.
" " alleen n. 's Hage: 9.45 's morg., 9.40 's av
" Amst. naar Rotterdam: 8.30, 11.25, 4.25, 7.
" 's Hage " " 8.30, 10.41, 1.30, 4.10, 6,39, 9.
Aankomst te Rotterdam: 9.15, 11.30, 2.15, 4.55, 7.25, 10.

Rijn-Spoorweg.

Rott. n. Utr., Amst., Arnh.: 7.—, 10. —, 12.15, 1.30, 5.50, 9.
Amst. n. Utr. en Rott.: 7.25, 10.25, 12.35, 2.30, 6.15, 9.
Arnh. n. Utr., Amst., Rott.: 6.30, 9.30, 11.55, 1.10, 5.20, 7.
Utrecht naar Rotterd.: 6.30, 8.40, 11.40, 1.25, 4.30, 7.
Gouda naar Rotterd.: 7.36, 9.34, 12.34, 2.8, 5.40, 8.
Aank. te Rotterdam: 8.15, 10.—, 1.—, 2.25, 6.30, 9.

Spoorweg Antwerpen-Rotterdam.

Van Rott. naar Antw. en Breda: 10.15 's morg. en 3 's nam.
" Antwerpen: 7.50, 12.20, 5.35; de laatste alleen tot Breda en Moerdijk.
" Breda: 6.30, 12.35, 5.25; de laatste alleen van Antwerpen en Moerdijk.

Gedrukt en uitgegeven bij
G. en C. A. van Reyn,
te Rotterdam.

BIJVOEGSEL,

behoorende tot de

ROTTERDAMSCHE COURANT

VAN

VRIJDAG 28 December 1860, No. 309.

GEMEENTERAAD

VAN

ROTTERDAM.

Zitting van Donderdag 27 December.

Deze onder het voorzitterschap van den heer Burgemeester gehouden openbare vergadering werd door 33 leden bijgewoond; afwezig waren de heeren *Blankenheym*, *de Critter* en *Plate*.

Nadat de notulen der vorige vergadering geresumeerd waren, deelde de Voorzitter mede, dat de volgende stukken waren ingekomen:

1⁰, van Gedeputeerde Staten de goedkeuring op het Raadsbesluit tot het doen van af- en overschrijvingen op de begrooting der dienstdoende schutterij. — Voor kennisgeving aangenomen.

2⁰, een adres van den heer F. Kievenaar, hulponderwijzer op de school in de Leeuwelaan, om met 31 dezer zijn ontslag te verzoeken wegens verandering van betrekking. Overeenkomstig het advies der commissie van bestuur voor de tusschen- en burgerscholen, stelden Burgemeester en Wethouders voor, het verzoek van den heer Kievenaar niet in te willigen, daar hij nog geen twee maanden de betrekking bekleed had en men het onbescheiden oordeelde zoo kort vooraf ontslag te vragen, waardoor ongerief op de school ontstaan zou; men wilde hem echter met 1 februarij 1861 ontslaan. — Dienovereenkomstig werd besloten.

3⁰, van de commissie van bestuur voor de tusschen- en burgerscholen een voorstel tot regeling der jaarwedden en toelagen van het hulppersoneel dier scholen voor 1861, waarbij voor verschillende personen eenige verhooging van traktement voorgedragen werd. — De heer *van Oordt* vroeg, of, met het oog op de voorgedragen traktements-verhooging, niet tevens kon worden bepaald, dat de hulponderwijzers drie maanden vooraf hun ontslag moeten aanvragen, in welken geest de Raad na korte discussie een besluit nam, terwijl het voorstel der commissie goedgekeurd werd.

4⁰, van de commissie van bestuur voor de scholen van meer uitgebreid lager onderwijs een drietal voor de benoeming van een hulponderwijzer op eene jaarwedde van *f* 275. — Ter visie gelegd tot de volgende vergadering.

5⁰, van de commissie van bestuur voor de tusschen- en burgerscholen mede eene voordragt voor de benoeming van een hulponderwijzer. — Gelijk besluit.

6⁰, het rapport van Burgemeester en Wethouders op het request van beambten bij de belastingen op voorwerpen van verbruik, waarbij zij verhooging van jaarwedden verzocht hadden. Burgemeester en Wethouders stemden met de commissie van finantien in, dat geen termen bestonden om tot verhooging der jaarwedden van de adressanten over te gaan, daar zij met anderen gelijk staan, en later tot eene herziening der traktementen van allen zal moeten worden overgegaan, weshalve geadviseerd werd het verzoek van de hand te wijzen. — Dienovereenkomstig werd besloten.

7⁰, eene missive van den heer G. J. van Oordt, om mede te deelen dat hij de benoeming aanneemt tot lid der commissie van bestuur voor het Krankzinnigengesticht. — Voor kennisgeving aangenomen.

8⁰, mededeeling van Burgemeester en Wethouders, dat zij eene correspondentie gevoerd hebben met Gedep. Staten over de overeenkomst met de Rhijnspoorweg-Maatschappij, welke in haar geheel aan Gedeputeerde Staten was opgezonden. Gedeputeerde Staten zijn en blijven echter van gevoelen, dat niet alles aan hunne goedkeuring behoeft te worden onderworpen, en wenschen de overlegging alleen van datgene waarop hunne goedkeuring noodig was, om aan welk verlangen te voldoen thans een nieuw Raadsbesluit werd voorgedragen, welk Raadsbesluit terstond werd goedgekeurd.

En 9⁰, het rapport van Burgemeester en Wethouders op het verzoek van den heer P. S. Madry, om vermindering van zijn aanslag in de plaatselijke directe belasting wegens gedeeltelijke afwezigheid uit de gemeente. In overeenstemming met het advies der commissie van finantien stelden Burgemeester en Wethouders voor, afwijzend op het verzoek te beschikken op dezelfde gronden als vroeger waren ontwikkeld, daar geen termen bestonden om op het aangenomen beginsel terug te komen. — Ter visie gelegd tot de volgende vergadering.

Daarna werd overgegaan tot het benoemen van drie leden in de commissie van geneeskundig toevoorzigt, en werden daartoe op nieuw benoemd de heeren dr. *G. Ph. F. Groshans* met 32, *A. Schrey Vorstman* met 32 en *A. F. van der Vliet* met 31 stemmen; 2 stemmen waren uitgebragt op den heer *W. Robertson* en de heeren dr. *E. H. Ekker* en *H. Lage* hadden ieder 1 stem bekomen.

Tot hoofd-inspecteur over het bouwen werd vervolgens benoemd met 29 stemmen de heer *C. van de Wall Jz.*, terwijl op den heer *S. W. van Rauwendal* 4 stemmen waren uitgebragt.

Daarna was aan de orde de voortzetting der deliberatien over het adres om bestrating en verlichting der Warmoezierslaan en daarop uitgebragt rapport.

De heer *de Bruyn* erlangde het eerst het woord. Hij wilde te gemoet komen aan het verzoek der adressanten. Hij deed uitkomen, dat allen het eens zijn omtrent den ongelukkigen toestand der Warmoezierslaan, en wees daarbij ook op de redevoeringen in de vorige zitting door een der heeren wethouders en door een lid der commissie voor de plaatselijke werken gehouden. De vraag was nu, hoe een einde te maken aan den bestaanden stand van zaken? Hij ging nu de oorzaak van het kwaad na; de schuld lag bij de onwillige eigenaars, maar zou die toestand nu blijven voortduren en zal men wachten totdat de eigenaars tot betere gedachten komen? De meerderheid der commissie voor de plaatselijke werken wil wachten tot dat alle eigenaars afstand hebben gedaan van hun regt, alvorens verbetering aan te brengen, doch daarmede kon de spreker zich niet vereenigen; men zou aldus de goedwilligen met de kwaadwilligen straffen en de bewoners, niet de eigenaars der panden, zouden daarvan de wrange vruchten plukken. Zijns oordeels moest men niet langer wachten met eenige redding aan te brengen.

De heer *van Rijckevorsel* vereenigde zich geheel en al met hetgene door den vorigen spreker was aangevoerd. Zijns oordeels was het in het algemeen belang en dat der gezondheid zaak, thans het aanbod aan te nemen van hen die afstand willen doen van hun regt. Naar zijne meening was het hier een bijzonder geval, en behoefde men geen algemeenen regel voor alle lanen aan te nemen, wanneer men hier aan het gedane verzoek voldeed.

De heer *Blom* kon niet instemmen met hetgeen door de twee vorige sprekers was aangevoerd. Hij wilde algemeene regels stellen voor de verbetering der lanen, want willigde men nu het verzoek in van hen die eigenaars zijn van een aaneengesloten gedeelte der laan, dan komen zij in eene nadeelige positie die ook afstand willen doen van hun regt, maar buren hebben die zulks niet willen, en daarom van het voorregt verstoken blijven. Hij wilde derhalve eene geheele en geene gedeeltelijke overneming der laan, ook met het oog op de toekomst. Ten slotte vestigde hij nog de aandacht op het wenschelijke der invoering van eene verordening, waarbij aan den Raad de bevoegdheid wordt verleend bepalingen te maken nopens de bestrating, verlichting enz. waar men die noodig acht.

De *Voorzitter* antwoordde op dit laatste punt, dat deze zaak niet uit het oog was verloren en dat de commissie voor de strafverordeningen eene concept-verordening in gereedheid bragt, waarbij aan den Raad de magt wordt verstrekt te voorkomen dat men tot een toestand geraakt als thans in vele lanen heerscht.

De heer *F. van Vollenhoven* verklaarde er veel prijs op te stellen dat de zoo ellendige toestand, waarin zoo vele lanen en slooten onzer polderstad verkeeren, spoedig verbeterd worde; hij erkende evenwel, dat door het gemeentebestuur geen particulier eigendom voor rekening der gemeente onderhouden, bestraat of verlicht mag worden, wat in strijd zou zijn met regt en billijkheid. Maar de rekwestranten verklaren dat zij een groot gedeelte der Warmoezierslaan, ongeveer een derde, zijnde eene lengte van 126 el, de laan en sloot ter volle breedte en aansluitende aan de openbare straat, nu in eigendom aan de gemeente willen afstaan. Als dit verzoek nu slechts een klein gedeelte der laan betrof, of wel een gedeelte dat zich niet aan den reeds bestraatten openbaren weg aansloot, dan zou hij er bepaald tegen zijn; nu echter, nu het eene lengte geldt van 126 el en die zich onmiddellijk aansluit aan den Goudschenweg, nu wenschte hij deze gelegenheid niet te laten voorbijgaan om te kunnen beginnen met de zoo noodige verbetering der Warmoezierslaan en wenschte hij dan ook dat op het onderhavige verzoek door den Raad eene gunstige beslissing zal worden genomen.

De heer *Eickma* kon zich niet vereenigen met het denkbeeld van den directeur der gemeentewerken om een deel der laan te bestraten en te verlichten; zulks zou half werk zijn; bovendien betwijfelde hij, of het te leggen riool wel voldoende afvoer zal hebben, zoodat hij vreesde dat een nog ellendiger toestand zal ontstaan dan de tegenwoordige. Zijns oordeels was de tijd nog niet gekomen om tot verbetering der lanen over te gaan, welke meening hij staafde door de geschiedenis der lanen na te gaan. Een vroeger plan tot onteigening der lanen was ter zijde gelegd en thans niet meer te gebruiken, dewijl door het waterproject en stratenplan verbetering in den bestaanden toestand moesten worden aangebragt; nu dat beginsel aangenomen en ten uitvoer gelegd werd, moest men niet overgaan tot eene gebrekkige verbetering der lanen. Ook uit een finantieel oogpunt bestonden daartegen gewigtige bezwaren, want er zijn nog 6000 ellen laan te bestraten, wat groote uitgave vorderen zal; wanneer zulks voor rekening der gemeente moet geschieden. Hij had innig medelijden met den toestand van de bewoners der lanen, maar ook in hun belang achtte hij het van gewigt het gedane verzoek niet in te willigen. Hij hoopte dat de Raad tot geene verbetering der lanen zou overgaan, zoo lang de hoofdstraten niet zijn daargesteld; eerst dan was goede verbetering te verwachten.

De heer *van Reesema* wees op het onaangename en moeijelijke van de zaak der lanen voor den Raad. Diep medelijden had hij met de bewoners, maar helpen is niet altijd even gemakkelijk. Men mogt toch niet enkel met zijn gevoel, men moet ook met zijn verstand te rade gaan. Er bestonden nu tegen eene verbetering vele zwarigheden, en de spreker was niet genoeg bekend met de zaak om daarover een gevestigd oordeel te hebben. Is de grond der laan onverdeeld eigendom? hoe ver gaat het regt van afstand? in welken regtskundigen toestand verkeeren de laaneigenaren? dit waren vragen van zoo veel belang, dat de spreker dienaangaande gaarne nadere inlichtingen zou erlangen alvorens een besluit te nemen; hij wenschte daarom dat door Burgemeester en Wethouders een nader onderzoek zou worden ingesteld naar den aard van hetgeen de eigenaren der laan de gemeente aanbieden. — De heeren *J. van Vollenhoven* en *Hoynck van Papendrecht* stemden in met het gevoelen van den heer van Reesema en wenschten het regtskundig bezwaar te zien uitgemaakt alvorens de discussien over het adres werden voortgezet, want werd het bewezen dat de laan onverdeeld eigendom was, alsdan baatte het weinig of eenigen afstand van hun regt deden, daar in dit geval de toestemming van allen noodig was. — De heeren *Hoffmann, Reuchlin* en *Schadee* waren van eene andere meening en hechtten weinig aan het regtskundig bezwaar, daar zij bewijzen aanvoerden dat de laan geen onverdeeld, maar gescheiden eigendom was, zoodat ieder eigenaar geregtigd was afstand te doen van zijn aandeel. — De heer *van Reesema* antwoordde zulks met genoegen te vernemen; hij moest echter opmerken dat eene opgave van het kadaster geen regtskracht had, maar alleen de titels, welke hij dan gaarne zelve zoude zien, weshalve hij bij zijn gevoelen volhardde en voorstelde: *dat de Raad, alvorens een besluit te nemen op het adres van eigenaars van panden in de Warmoezierslaan, Burgemeester en Wethouders zou uitnoodigen een onderzoek in te stellen en den uitslag daarvan mede te deelen aan den Raad, van welken aard de regten der eigenaars zijn.*

Dit voorstel maakte nu een verder punt van beraadslaging uit, waarbij de heeren *Pincoffs, de Bruyn, van der Hoop, van Oordt* en *Rueb* het woord voerden om de motie te ondersteunen, het allezins gepast achtende dat een onderzoek nopens de regts-questie zou voorafgaan aan de verdere behandeling van het adres, terwijl de heeren *Obreen* en *F. van Vollenhoven* de meening voorstonden dat de beraadslaging over het adres thans wel kon worden voortgezet, om eene welligt noodelooze verschuiving der zaak te voorkomen.

Tot stemming overgegaan werd het voorstel van den heer *van Reesema* aangenomen met 24 tegen 9 stemmen, waardoor de verdere behandeling van het adres voor het oogenblik was vervallen; tegen het voorstel stemden de heeren *Reuchlin*, *Hoffmann*, *Eickma*, *Viruly*, *F. van Vollenhoven*, *Blom*, *van der Kun*, *Schadee* en *Obreen*.

Daarop kwam in discussie het adres van het committé der Vereeniging tot oprigting van een Hollandsch tooneelgezelschap en opera en daarop uitgebragt rapport.

De heer *Ledeboer* kon zich niet vereenigen met het prae-advies van Burgemeester en Wethouders. Hij was zeer ingenomen met de onderneming en verheugde zich dat deze alhier is gevestigd, maar met de gronden van het rapport van Burgemeester en Wethouders kon hij niet instemmen. De directie was daarmede niet geholpen en had veel grooter som noodig, want hing het bestaan der onderneming van zoo weinig af, dan kon de directie daarin wel zelve voorzien, bij voorbeeld door verhooging der entreegelden. In het adres werd gezegd, dat men geene subsidie vroeg, maar eene tegemoetkoming; het fijne onderscheid daartusschen begreep hij echter niet. Vooral was hij echter tegen het uitgebragte prae-advies, omdat het in strijd was met de verordening, waarbij alleen vrijstelling is verleend voor tooneelvoorstellingen enz. met een *weldadig* doel, wat hier toch het geval niet is. — De heer *van der Hoop* bestreed het prae-advies, omdat hij zulks in strijd met de wet achtte, en onbillijk tegenover anderen. Hij herhaalde echter het vroeger door hem uiteengezette, dat hij geene belasting op de openbare vermakelijkheden wenschte, en mogt een daarheen strekkend nader adres van het committé inkomen, dan zou hij zulks ondersteunen, terwijl hij anders bereid was een voorstel in dezen geest te doen of te ondersteunen. — De heeren *Hoynck van Papendrecht*, *Pincoffs* en *van Rijckevorsel* verklaarden als belanghebbenden bij de zaak geen deel aan de discussie of de stemming te zullen nemen, van welk voornemen de heer *Ledeboer* hen trachtte terug te brengen, wat tot nieuwe woordenwisseling leidde.

Bij het vergevorderd uur sloeg de *Voorzitter* nu voor, de beraadslagingen heden in eene avondzitting te vervolgen, welk voorstel echter met meerderheid van stemmen werd verworpen, zoodat de verdere behandeling tot de volgende week moest worden uitgesteld.

De *Voorzitter* sloot daarop de zitting, zijnde de 38ste in dit jaar, met den wensch dat men het volgend jaar met nieuwen ijver de werkzaamheden mogt hervatten.

STATEN-GENERAAL.

Eerste Kamer.

Zitting van Donderdag 27 December.

In deze zitting is een aanvang gemaakt met de behandeling der Staatsbegrootings-wetten voor 1861.

De heer *Fransen van de Putte* licht doel en strekking nader toe van de nota, door hem gevoegd bij het verslag der rapporteurs, en bestrijdt het antwoord daarop door den Minister van Finantien gegeven. Als punt van uitgang neemt de spreker de stelling, dat waarheid, pligt en liefde de beginselen zijn waarop èn de Regering van een Land èn de beraadslaging in de Vertegenwoordiging moeten rusten, en dat hij voor zich die beginselen bij zijne overwegingen op den voorgrond trachtte te stellen. Daarom ook hoopte hij dat de Koning in de keuze zijner raadslieden zoodanig mogt voorzien, dat de overeenstemming tusschen de Regering en de Vertegenwoordiging werd versterkt, en dat men bovenal, met het oog op de verpligtingen die op den Staat gelegd zijn, eene betamelijke spaarzaamheid in acht zou nemen. Het was vooral het laatste punt, dat hem bewoog zijne nota te schrijven, en hij beweerde dat het antwoord, door den Minister van Finantien daarop gegeven, de stellingen in die nota vervat, niet had ontzenuwd. Hij trad, ten betooge daarvan, in breedvoerige becijferingen en toelichtingen, daarbij o. a. zich beklagende, dat de Minister van Finantien niet met de noodige zorg zijne nota had nagegaan en zich slechts met groote woorden van de zaak had afgemaakt. Spreker komt dan ook andermaal tot de slotsom: 1⁰, dat de door hem gegeven cijfers wel degelijk bewijzen, dat de begrooting voor 1861 *f* 1,501,157.88 *meer* is dan voor 1860; 2⁰, dat er *f* 3,000,000 *minder* aanwezig zouden zijn op 31 december eerstk., dan de Minister opgeeft als ter beschikking zijnde voor den aanleg van spoorwegen, en 3⁰, dat de gevolgen hoogst bedenkelijk waren om den eersten stap te doen op den weg der tekorten, daar naar sprekers berekening ruim 1½ millioen te kort komen tot dekking der uitgaven. Hier trad spreker op nieuw in becijferingen om aan te toonen dat men z. i. op nieuw den weg insloeg van het bederf onzer finantien, en naar aanleiding daarvan betoogde ook hij de noodzakelijkheid, om zonder uitstel de wetten op de comptabiliteit zoo hier te Lande als in Indië tot stand te brengen.

De heer *Schimmelpenninck van der Oije* wenscht slechts naar aanleiding der tijdsomstandigheden te spreken. Zijn voornemen was om op te treden als opposant, dat is om aan te toonen het nut en de kracht eener eerlijke constitutionnele oppositie; want in zoodanige oppositie alleen lag de waarborg van een goed beheer. Hij had zich echter afgevraagd of het zijn nut kon hebben van begrootingen af te stemmen om redenen buiten die begrootingen liggende, en hij kwam tot de conclusie dat hij omhelsde het stelsel van Engeland, nl. dat welke partij ook aan het bestuur was, men den gang der zaken niet door verwerping van begrootingen mogt verstoren. Intusschen behoefde daarom de oppositie niet te wijken; mits zij slechts het *fortiter in re* het *suaviter in modo* betrachtte, kon zij veel goeds stichten. Maar geen bestuur, welk ook, was op den duur bestand tegen eene hartstogtelijke oppositie, tegen de insinuatien van den dag en tegen de toepassing van *Basiles* leer: „*calomniez toujours*” enz. Alleen wantrouwen steunende op feiten kon aanleiding geven tot verwerping van begrootingen; maar wantrouwen steunende op aantijgingen, op insinuatien en op onbewezen feiten was eene onedele oppositie. De feiten, steunende op cijfers, waren zeer bedriegelijk; geen Staatsman was het onbekend wat er zat in de kunst *de grouper les chiffres;* en wat aangaat het verwijt van ontrouw aan zich zelven, betoogde de spreker dat ieder, die in zich zelven keerde, verbaasd moest zijn over de dwalingen waarin men zelf nu en dan was vervallen. Ook hier riep hij het voorbeeld in van lord Palmerston, betoogende dat men in zelf-ontwikkeling moest blijven stilstaan om altijd getrouw aan zich zelf te blijven. Hij wees ook op de drie mannen, die in 1848 hier te Lande stonden in het voorste gelid der liberalen; was er toen homogeniteit? Was er toen niet de strekking tot eene Fransche centralisatie? Was er toen niet het grootst mogelijk verschil van rigting tusschen de leden der Regering onderling?

Na deze algemeene beschouwingen merkte spreker nog op dat hij de verwerping van het XIde hoofdstuk diep betreurde; want dat het beginsel van het cultuurstelsel hier was gepraejudicieerd, zonder dat daarover kon worden gediscuteerd, en was hij spreker van meening dat de Minister van Kolonien omtrent dit punt eene overgroote meerderheid in de beide Kamers zou hebben erlangd. Voorts bespreekt spreker de questie der spoorwegen. Met het oog op de begrooting betoogde de spreker dat de Regering zeer wijselijk handelde van ten deze zoo krachtig mogelijk voort te werken: hoe spoediger het net voltooid werd, hoe beter voor de welvaart der Natie en hoe beter voor de toekomst onzer finantien.

Hij besloot met den raad te geven, niet toe te geven aan den gegeven raad om de Tweede Kamer te ontbinden. Daarentegen moedigde hij de Regering aan, om meer dan vroeger te trachten de uitgaven te besnoeijen, hoe moeijelijk de zaak ook zij, bovenal voor den Minister van Binnenlandsche Zaken, waarvan de departements-behoeften met den dag toenemen.

De heer *Cost Jordens* dringt aan ook van zijne zijde op het betrachten zoo veel doenlijk van zuinigheid in het beheer van 's Lands geldmiddelen. Om dezen aandrang te kunnen doen met grond van redenen trad spreker in een betoog, dat de begrooting voor 1861 ruim één millioen hooger was dan de thans loopende. Intusschen meende hij dat de heer v. d. Putte onregt had in zijne berekeningen, als de beide begrootingen (1860 en 1861) niet met dezelfde maat metende, en dat dus de waarheid veel meer was aan de zijde des Minister van Finantien. Intusschen was toch de begrooting aan buitengewone uitgaven ruim één millioen hooger, en nu meende de spreker, dat bij de lasten, die de Staat voor den aanleg van spoorwegen op zich had genomen, meer dan ooit spaarzaamheid behoorde te worden betracht voor al wat niet onvermijdelijk noodig zou zijn.

De heer *van Andringa de Kempenaer* zal zich onthouden het staatkundig terrein te behandelen; hij vereenigt zich met hetgeen te dien aanzien door den heer Schimmelpenninck van der Oije is gezegd. Spreker komt 1⁰, op den korten tijd die aan de Eerste Kamer is gelaten, om de Staatsbegrooting te behandelen, constateert dat de Regering het beklag daarover beaamt, maar hij kan niet toegeven dat de schuld daarvan zou liggen aan de Tweede Kamer. Zijns inziens ligt de schuld aan de Regering, die het, volgens de Grondwet, in de hand had om de begrootingswetten vroeger in te dienen of in allen gevalle om vóór de behandeling daarvan aan de Tweede Kamer geene andere wetsvoordragten ter overweging aan te bieden; 2⁰, behandelt de spreker de questie van de tegemoetkoming aan de gemeenten van de lasten, die op de gemeenten drukken, de regeling van dat onderwerp ten dringendste bij de Regering aanbevelende; 3⁰, verklaarde spreker, in verband met § XI van het Verslag der Kamer, dat hij menigmaal in de noodzakelijkheid is geweest om begrootingen af te stemmen, en dat, wanneer hij ook dit maal daartoe mogt zijn genoodzaakt, zulks in geenen deele zou zijn uit wantrouwen tegen de Regering; want de questie van vertrouwen of wantrouwen wenschte hij ongepraejudicieerd te laten.

De heer *van Nispen van Pannerden* wenschte mede de questie van vertrouwen of van wantrouwen niet te behandelen. Alleen op sommige punten met betrekking tot de begrooting wenschte hij de aandacht te vestigen. Vooreerst dringt hij aan op de aanbieding in den vervolge van afzonderlijke begrootingen voor buitengewone werken, die langer dan één jaar moeten worden voortgezet; de Eerste Kamer was anders niet in de gelegenheid haar afzonderlijk oordeel over zoodanige werken uit te spreken, terwijl ook daarbij ontbrak de grondigheid van onderzoek, gelijk o. a. was gebleken uit de werken van Willemsoord, die nu reeds het dubbele kosten van den oorspronkelijken post op de Staatsbegrooting gebragt. In de tweede plaats behandelde de spreker de noodzakelijkheid om aan te bieden wetten op de comptabiliteit voor Nederland en Indië. Het gold in de eerst plaats de voldoening aan een Grondwettig voorschrift, en bovendien was de regeling van het onderwerp van zoo dringende behoefte dat langer uitstel niet wenschelijk was, bovenal wat Indië aangaat, nu zoo veel van de toekomst der Indische geldmiddelen afhing.

De heer *van Hall*, Minister van Finantien, had steeds waarheid, pligt en liefde gezien als de beginselen, die de Eerste Kamer hebben geleid; hij hoopte dan ook, dat nu de Kamer de liefde zou betrachten die zij gewoon was, terwijl hij Minister zou trachten zijn pligt te vervullen, door aan de waarheid hulde te doen met betrekking tot al wat 's Lands belangen aangaat. Die pligt noopte hem te antwoorden op de rede van den heer van de Putte, en hij deed zulks, door nog nader aan te toonen dat de maatstaf van het onderzoek des sprekers verkeerd was, gelijk reeds de heer *Cost Jordens* had aangewezen. Wat de zaak-zelve betreft, toont de Minister aan dat de uitkomst reeds zijne meening had gestaafd omtrent den toestand van 's Lands geldmiddelen. Bij de aanbieding der spoorwegwet betoogde de Minister dat er aanwezig zouden zijn 31 millioen; bij de aanbieding der begrooting waren reeds voorhanden 37 millioen en op *dit* oogenblik durfde de Minister bijna verzekeren dat dit cijfer zou klimmen tot 40 millioen; daar het batig slot en de opbrengst der middelen beide 1½ millioen boven de raming zouden klimmen. Over de toekomst wenscht de Minister zich niet te verdiepen; de ondervinding had hem geleerd, dat al die zwarte inzigten in den regel voor de werkelijkheid wijken, en dat men die toekomst niet te donker moest inzien. Met betrekking tot den aandrang der comptabiliteits-wetten verklaarde de Minister dat de Reg. zich gelukkig zal achten indien *zij* aan het uitgedrukte verlangen zal kunnen voldoen; meer kon de Minister er op dat oogenblik niet van zeggen. Omtrent de wet op de Oost had de diep betreurde ambtgenoot van Kolonien gelijke belofte afgelegd, en de Minister was overtuigd dat, wie ook de portefeuille aanvaardde, die belofte zou onderschrijven. — Ten aanzien van de opmerking, dat de Staatsbegrooting één millioen hooger zou zijn dan van het loopende jaar, zeide de Minister o. a. dat hij *niet* was voor de splitsing tusschen gewone en buitengewone uitgaven; in het vervolg zou dan ook van deze splitsing, ingevoerd door den heer van Bosse, worden afgezien; — voorts dat dagelijks de eischen van kunst, wetenschap en ontwikkeling der nationale welvaart toenemen, terwijl de waarde van het geld zoodanig is gerezen, dat alle uitgaven aanmerkelijk zijn gestegen. De Regering moet voorzeker indachtig blijven, gelijk zij doet, om zoo veel mogelijk de uitgaven in te krimpen; maar men mag de steeds toenemende eischen, waarvan gesproken is, niet uit het oog verliezen, zonder onbillijk te worden in zijn oordeel. — De klagt over den korten tijd, aan de Kamer gelaten voor de beoordeeling der Staatsbegrooting besprekende, merkte de Minister op, dat de Regering volstrekt niet de schuld had geworpen op de Tweede Kamer, maar alleen dat zij heeft willen constateren dat het buiten de magt is der Regering om den gang van zaken bij de Tweede Kamer te bespoedigen. — Voorts erkende de Minister dat ook hij verlangde te doen ophouden het renteloos laten liggen van de kapitalen, in de schatkist aanwezig; maar dat hij in den kritieken tijd van 't oogenblik nog huiverig was, dienaangaande maatregelen voor te dragen.

De heer *van Swinderen* wilde zich niet begeven in de cijfer-questien, noch in beschouwingen van politieken aard, noch in de questie der homogeneïteit, of in die der credietwet voor hoofdstuk XI, of in de toezegging der 13 millioen voor de spoorwegen; maar hij wilde slechts één enkel woord zeggen tot de tegenwoordige Regering. Hij wilde nl. aantoonen, dat de waarheid gebiedt om te doen constateren of er gemeen overleg bestond tusschen Regering en Vertegenwoordiging en hij hoopte, dat de Regering in de zee

van cijfers dit gewigtige vraagstuk *niet* uit het oog zou verliezen.

De heer *van Rijckevorsel* herinnerde dat hij de spoorwegwet had afgestemd, op grond van de finantiële bezwaren. Geen vriend van napleiten, had hij nu niet het woord gevraagd; maar naar aanleiding van des Minister redevoering moest spreker toch zeggen, dat hij zijns inziens nog niet was overtuigd, dat de donkere wolken, door hem spreker bij de behandeling der spoorwegwet voorspeld, niet zouden komen opdagen. Ook nu nog, meende de spreker, hing de verzekering, dat men rekenen kon op zoo vele millioenen, in de lucht; men moest dus niet te veel staat maken op de becijferingen van den Minister van Finantien. Men moest voorzigtig zijn voor de toekomst; de cijfers der tegenwoordige begrooting echter wantrouwde de spreker in geenen deele.

Nadat de heer *van Hall* het punt, door den vorigen spreker gereleveerd, nader gejustifieerd had, voerde de heer *van Heemstra*, Minister van Binnenlandsche Zaken, het woord, om te betoogen 1°, dat het klimmende cijfer van zijn hoofdstuk het noodzakelijke gevolg is van de toenemende eischen en behoeften van vele groote nationale belangen, 2°, dat tot dus ver steeds de regel is geweest om alle werken te brengen op het hoofdstuk V en daarvan niet te maken afzonderlijke wetsontwerpen, omdat de Regering verpligt is eene *ware* begrooting aan te bieden van de behoeften voor een volgend jaar. Beide punten werden door den Minister toegelicht op dezelfde gronden als geschied is in de Tweede Kamer en in de met de Eerste Kamer over de Begrooting gewisselde stukken.

De heer *Huydecoper van Maarseveen* brengt even als de heer de Kempenaer ter sprake de quaestie van den nood der gemeenten; uit het antwoord der Regering vreesde spreker te moeten opmaken, dat men niet kon rekenen op eene spoedige vervulling van den wensch, om in dezen nood te gemoet te komen; gaarne zou hij daaromtrent eenige inlichting erlangen.

De heer *van Nispen van Pannerden* kwam nog nader terug op de voordeelen van *zijn* stelsel, om voor alle afzonderlijke werken van omvang voor te dragen afzonderlijke wetsvoorstellen, ten einde de Eerste Kamer niet in de vrijheid van haar oordeel te beperken.

De heer *van Heemstra*, Minister van Binnenlandsche Zaken, bestrijdt de laatste meening op nieuw, en de heer *van Hall*, Minister van Finantien, antwoordt dat hij de zaak van den nood der gemeenten niet uit het oog zou verliezen.

Daarna voerde nog eenmaal de heer *Fransen van de Putte* het woord, om op nieuw zijne stellingen te handhaven tegenover die der Regering, waarop de algemeene beraadslaging werd gesloten verklaard.

Het eerste hoofdstuk (*Huis des Konings*) werd, zonder discussie, met algemeene (34) stemmen *aangenomen*.

Bij het tweede hoofdstuk (*Hooge Collegien van Staat enz.*) vroeg niemand het woord en werd het mede met algemeene stemmen *goedgekeurd*.

Bij het derde hoofdstuk (*Departement van Buitenlandsche Zaken*) vroeg de heer *van Rijckevorsel* het woord. Met genoegen had hij uit de gewisselde stukken gezien, dat de Regering niet verzuimt om het oog te houden op onze relatiën met Frankrijk, en spreker dringt er op aan, dat de Minister voor ons trachte te bedingen de voordeelen aan onzen handel, die verkregen zijn voor de ingezetenen van Engeland en Frankrijk ten gevolge van de tusschen die beide Staten gesloten tractaten. Spreker herinnert voorts het gebeurde betrekkelijk de Rijntollen, vooral op de conferentie te Carlsruhe, waar niemand officieel voor Nederland tegenwoordig is geweest, zoodat wij ons nu moeten vergenoegen met confidentiële berigten over die conferentie, waarvan de Minister zwarigheid moest maken overlegging te doen aan de Eerste Kamer. De spreker geloofde dus, dat deze gewigtige zaak niet met de vereischte zorg was behandeld, en hij hoopte alsnog dat onze diplomatie met bescheidenheid, doch tevens met kracht optreden mogt, om de belangen van onzen handel en scheepvaart te bevorderen.

De heer *Fransen van de Putte* treedt in beschouwingen over hetgeen de diplomatie bovenal ten doel had voor Nederland, nl. de behartiging en bevordering van onzen handel en scheepvaart; en nu betwistte de spreker dat onze diplomatie zich in dat opzigt steeds zoo actief zou betoonen als wel wenschelijk ware. Bij deze gelegenheid, en in verband daarmede, haalde de spreker de Japansche quaestie op, als een nieuw bewijs dat wij niet altijd, ook waar het kon, onzen invloed in behoorlijke mate deden gelden.

De heer *van Zuylen van Nyevelt*, Minister van Buitenlandsche Zaken, verklaart de handelsbelangen in Nederland, in gewone omstandigheden, als de hoogste, die den Minister behooren bezig te houden. Met genoegen had hij daaromtrent wenken ontvangen; doch hij kon niet instemmen met het oordeel uitgesproken over den stand onzer onderhandelingen met Frankrijk met betrekking tot het genot door ons van de voordeelen aan Engeland toegekend. De Minister betoogde dat alle ijver te dier zake werd ontwikkeld, doch zeker moest Nederland zoeken naar een aequivalent om Frankrijk tot het toekennen van die voordeelen over te halen; doch juist bij ons zeer liberaal tarief was dit het moeijelijkste punt der quaestie. — Wat aangaat het vraagstuk der Rijntollen betoogde de Minister dat de conferentie te Carlsruhe niet was geweest eene vergadering der Rijn-oeverstaten, maar van belanghebbenden of van de heffers der Rijntollen. Wat besloten is, was niet het gevolg van onderhandelingen geweest; de Duitsche Staten besloten daaromtrent even zelfstandig, als wij zelven vroeger eigenmagtig de Rijntollen hebben opgeheven. De Minister merkte daarbij op, dat het nu van het hoogste belang zijn zou om de goederen te ontheffen van den druk der tollen, grooter dan de afschaffing van het recognitieregt op de schepen; en gaarne zou de Minister wat hij vermogt, er toe bijdragen om dat doel te bereiken. — Met betrekking tot onzen invloed in Japan zeide de Minister in substantie, dat dit vraagstuk meer bepaaldelijk raakt het Departement van Kolonien, omdat onze diplomatie in Japan staat onder den Gouv.-Generaal in Nederlandsch Indië, zoodat hij daaromtrent geene nadere inlichtingen geven kon.

Het hoofdstuk werd daarna *aangenomen* met algemeene stemmen.

Bij het vierde hoofdstuk (*Departement van Justitie*) behandelde de heer *van Andringa de Kempenaer* de bekende questie van den aanbouw van eene gevangenis te Leyden tot nachtelijke afzondering; hij juichte het besluit des Ministers ten deze toe, en hoopte dat hij op gelijke wijze met andere Rijks-gevangenissen handelen zou. — De heer *Fransen van de Putte* dringt aan op de nadere wettelijke regeling van het hypothecaire stelsel, en op een onderzoek naar de werking van de wet op de tucht der koopvaardijschepen. — De heer *Tonckens* vestigt de aandacht des Ministers op een besluit van dien Minister, waarbij aan de ambtenaren in het O. M. wordt gelast om waar het kan voor kleine zaken niet meer geregtsdienaren te dagvaarden, maar die gedaagden eenvoudig op te roepen. Uit het oogpunt van bezuiniging kon spreker den maatregel goedkeuren; maar hij vreesde dat de waardigheid der justitie er onder leed en, in de tweede plaats, dat de maatregel zeer onregelmatig werken zou. Tevens verklaarde zich de spreker tegen het nu aangenomen stelsel om dagvaardingen te doen beteekenen door de Rijksveldwacht.

De heer *Godefroi*, Minister van Justitie, antwoordde in substantie het volgende: Hij zou met genoegen de wenken behartigen, gegeven ten aanzien van de maatregelen te nemen tot bevordering van de nachtelijke afzondering der gevangenen; die afzondering beschouwde de Minister als eene noodzakelijke aanvulling van het gemeenschappelijke opsluitingsstelsel, zoolang het cellulaire stelsel niet geheel en volledig zou zijn toegepast. De wet op het hypothecaire stelsel werd door den Minister voorbereid en zou, zoo spoedig het kon, worden ingediend; maar de Minister meende dat de behandeling der regterlijke organisatie en al wat met de strekking daarvan in verband staat, in ieder geval vóóraf behoorde te gaan. De werking van de wet op de tucht werd naauwlettend nagegaan, en nu reeds is de noodzakelijkheid gebleken om die wet op eenige punten te wijzigen. Wat aangaat de bedenkingen, geopperd door den heer Tonckens, merkt de Minister op, dat de beide besproken besluiten ten doel hadden om de geregtskosten in strafzaken aanzienlijk te doen dalen, en dat dit doel werd bereikt, zonder dat de justitie er onder leed, althans voor zoover de ondervinding tot dusver daaromtrent uitspraak had kunnen doen.

De beraadslaging werd daarna gesloten verklaard en het hoofdstuk IV met algemeene stemmen aangenomen.

De Vergadering ging daarna uiteen tot morgen ochtend ten 11 ure.

Blijkens het verslag der Commissie van Rapporteurs in de Eerste Kamer der Staten-Generaal over het ontwerp van wet tot voorloopige vaststelling van het XIde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor 1861 wilde men zich algemeen van aanmerkingen op het wetsontwerp tot voorloopige vaststelling van het XIde hoofdstuk onthouden. Het gaf evenwel aanleiding aan eenige leden om hunnen reeds meermalen geuiten wensch te herhalen, en dien zij bij eene definitive vaststelling van dit hoofdstuk hoopten te zien verwezenlijkt, dat op de begrooting voor het Departement van Kolonien alle uitgaven gesteld worden, welke ten behoeve van Indie hier te Lande werden gedaan. Zij waren van oordeel dat het onnoodig was, hun gevoelen nader te ontwikkelen, zij hadden dit reeds vroeger bij herhaling gedaan; zij bepaalden zich met te wijzen op de uitgaven voor de Akademie te Delft, voor het werfdepôt te Harderwijk en het invaliden huis op Bronbeek.

De wensch naar spoedige indiening der wet op de wijze van beheer en verantwoording der koloniale geldmidden werd ook ter dezer plaatse herhaald.

Evenmin wilde men op dit oogenblik in beschouwingen over Regeringsbeginselen van Oost-Indie treden. Sommige leden evenwel bragten dit punt in de afdeelingen ter sprake, en waren niet ongenegen voor een beginsel van bestuur, hetwelk minder tot uitbreiding dan tot zamentrekking van krachten leiden wil, terwijl de toekenning van eenige meerdere zelfstandigheid aan den algemeenen opperlandvoogd hun niet onwenschelijk voorkwam.

(*Zie de beantwoording van dit verslag in de Courant.*)

Tweede Kamer.

Herziening der Wet op de Brievenpost.

Bij de overweging in de afdeelingen der Tweede Kamer van het wetsontwerp tot herziening van sommige voorschriften der wetten op de brievenpost zijn o. a. de volgende beschouwingen en bedenkingen in het midden gebragt.

In drie der afdeelingen werd bezwaar geopperd tegen de wijze, waarop de Regering thans weder de bestaande wettelijke regeling omtrent het postwezen wilde herzien. De oorspronkelijke postwet van 1850 heeft reeds eenmaal, in 1855, eene gedeeltelijke herziening ondergaan. Thans zouden op nieuw enkele bepalingen der beide wetten veranderd of ingetrokken worden. Degene, die zich van de bestaande wetgeving op dezen tak van Rijksdienst een juist denkbeeld wilde vormen, zou dus voortaan genoodzaakt zijn drie onderscheidene deelen van ons Staatsblad, dat gestadig in omvang toeneemt, te raadplegen, en de drie daarin voorkomende wetten omtrent hetzelfde onderwerp te vergelijken. Dit moest tot misverstand en dwaling aanleiding geven, althans bij dat aanmerkelijk deel der bevolking, hetwelk wel de wetten des Lands behoort te kennen, doch buiten de gelegenheid is daarvan eene opzettelijke studie te maken. Veel beter ware het daarom, naar dit gevoelen, in plaats van eene herhaalde partiële wijziging van het bestaande, eene geheel nieuwe postwet tot stand te brengen, waarin ook de bepalingen der vroegere wetten, die geene verandering behoeven, wierden opgenomen. Elders, bijv. in Engeland, gaat men onder gelijke omstandigheden doorgaans op die wijze te werk. — Dit verlangen ontmoette echter in eene der afdeelingen tegenspraak. De reden, meende men daar, waarom de Regering zich bij hare voordragt tot die artikelen der bestaande postwetten beperkt, waarin zij verandering raadzaam acht, valt in het oog. Zij wil niet, dat ter gelegenheid van een voorstel, hetwelk eigenlijk niets anders dan vermindering van port beoogt, al de andere beginselen eener wetgeving ter sprake worden gebragt, die niet zonder moeite tot stand is gekomen.

Algemeen toonde men zich met de hoofdbepaling der wet, de invoering van een port van 5 cents voor alle gewone brieven zonder onderscheid, ingenomen. Dat gelijkmatig laag briefport ligt geheel in de rigting, die sedert 1850 is ingeslagen, en de vaststelling daarvan kan als de laatste, beslissende stap op den toen ingeslagen weg van hervorming worden beschouwd. Eenige leden echter stemden niet toe, dat het tegenwoordig oogenblik geschikt zou zijn om dien stap te doen, en daar waren er zelfs, die erkennen moesten, niet zonder verbazing de voordragt daartoe thans van de Regering te hebben ontvangen. De voorgestelde vermindering van briefport zal toch, volgens de berekening in de Memorie van Toelichting, aan de schatkist een jaarlijksch verlies aan inkomsten van *f* 427,000 a *f* 430,000 berokkenen, welk verlies niet dan langzaam door vermeerdering van het brievenverkeer zal worden vergoed. Indien men in 1855 voor eenen dergelijken maatregel als den tegenwoordigen is teruggedeinsd, omdat die te nadeelig voor 's Rijks geldmiddelen werd geacht, bestond daarvoor thans dubbel reden, nu over alle toekomstige overschotten ten behoeve van den aanleg van groote openbare werken en van andere buitengewone uitgaven voor eene reeks van jaren is beschikt, en het evenwigt tusschen Rijks-inkomsten en uitgaven meer dan ooit van de wisselvallige koloniale baten afhankelijk is gemaakt. Onder zoodanige omstandigheden scheen het aan roekeloosheid te grenzen, zonder gebiedende noodzakelijkheid, afstand te doen van een jaarlijksch inkomen van 4 a 5 tonnen gouds. Bij onverhoopten tegenspoed zou daardoor te eer het gevaar kunnen ontstaan, dat de arbeid aan de Staatsspoorwegen gestaakt, en dus aan de Natie eene grievende teleurstelling berokkend moest worden.

De overige leden vereenigden zich niet met deze bezwaren tegen de tijdigheid van den voorgestelden maatregel. In 't algemeen stemden zij gaarne toe, dat het tegenwoordig tijdstip niet geschikt is om aan de schatkist een aanmerkelijk deel harer tegenwoordige inkomsten te onttrekken; maar zij ontkenden de toepasselijkheid dezer stelling op de inkomsten van de brievenpost. Als de Staat zich het monopolie der brievenverzending toeëigent, moet, meenden zij, bij de uitoefening van dat monopolie het gerief der ingezetenen op den voorgrond staan, en het verwerven van geldelijk voordeel eerst in de tweede plaats in aanmerking komen. Zelfs was het de vraag, of hier wel aan iets meer dan aan vergoeding der door den Staat aan te wenden kosten mag worden gedacht. Ook na de voorgestelde, zeer wezenlijke verbetering, zal de brievenpost vier tonnen gouds meer opbrengen dan die Rijksinstelling kost. Het brievenverkeer zal door de invoering van het uniform, laag port hoogst waarschijnlijk in veel sterker evenredigheid toenemen dan de tegenstanders verwachten, of zelfs dan de Regering vermoedt. Inzonderheid beloofden sommigen van deze leden zich zeer gunstige uitkomsten van de vermindering van port voor de zwaardere brieven en pakketten. Wanneer een pakket, 't welk een Nederl. pond weegt, voor 35 cents van het eene einde des Rijks naar het andere kan worden verzonden, moet het aantal van zoodanige aan de brievenpost toevertrouwde pakketten verbazend toenemen. Door andere leden werd gevraagd, of men bij het in rekening brengen van dit uitzigt wel bedacht, dat aanmerkelijke vermeerdering van de verzending van zware pakketten door de brievenpost tot het gebruik van ruimer, kostbaarder vervoermiddelen zou noodzaken, zoodat ten slotte de schatkist ligt door dezen aanwas van bedrijf meer bezwaard dan bevoordeeld zou worden.

Aangenomen dat het uniform laag port wierd ingevoerd, moest de vraag rijzen, of die maatregel niet gepaard behoort te gaan met de zoogenaamde gedwongen frankering, dat is met het bezwaren der ongefrankeerde brieven met hooger port dan voor de gefrankeerde wordt betaald. De Regering heeft die bedenking voorzien en in hare Memorie van Toelichting het voor en tegen van de gedwongen frankering met helderheid uiteengezet. Verscheidene leden konden zich echter niet vereenigen met de slotsom, waartoe zij gekomen is, en bleven dus, even als bij vroegere gelegenheden, het gevoelen voorstaan, dat het aanmoedigen der frankering een noodzakelijk bestanddeel eener afdoende posthervorming uitmaakt en daartoe evenzeer behoort als het uniform laag port. Ook in dit opzigt moest het door Engeland gegeven voorbeeld, tot zekere hoogte in Frankrijk en België gevolgd, tot rigtsnoer strekken. Meende men niet zoo ver te kunnen gaan van, als in Engeland, verdubbeling van port voor de ongefrankeerde brieven in te voeren, men zou reeds het frankeren zeer aanmoedigen door òf de postzegels tot minderen dan den daarop uitgedrukten prijs verkrijgbaar te stellen, welke vermindering zich bijv. tot 10 percent zou kunnen beperken, òf wel voor de ongefrankeerde brieven, 1, 2 of $2\frac{1}{2}$ cents hooger port te eischen. Ware het verschil tusschen het port van den gefrankeerden en ongefrankeerden brief gering, de hoofdbedenking der Regering, daarin gegrond, dat nu reeds $^{2}/_{5}$ der binnenlandsche brieven met het laagste port van 5 cents belast is, en dat dus de invoering der gedwongen frankering inderdaad vermeerdering van geldelijken last zou zijn, zou veel van hare kracht verliezen. Verdubbeling van port voor den ongefrankeerden brief schijnt ook niet noodzakelijk tot het bereiken van het doel. Een veel geringer verschil zou waarschijnlijk genoegzaam zijn om den weêrzin, dien onze landaard tegen het frankeren koestert, allengs te overwinnen. Kwam men eenmaal zoo ver, dat de overgroote meerderheid der brieven door aanhechting van postzegels gefrankeerd verzonden wierden, de gewigtige voordeelen: bespoediging der bestelling, vereenvoudiging van de dienst en comptabiliteit der postadministratie, bevordering van het gerief der ingezetenen en opheffing der rebuten, zouden niet uitblijven. Buiten'slands is men hier en daar reeds zoo ver gekomen, dat ongefrankeerde brieven niet worden aangenomen, en dus uit den aard der zaak franco-verzending de regel is. Ook hier zou men ongetwijfeld door den tijd diezelfde uitkomst en bereiken.

Ook werd nog van de zijde dergenen, die het met de Regering eens zijn, aangemerkt, dat men dwaalt door aan te nemen, dat de gedwongen frankering het aantal rebuten verminderen zal. Naar mate het frankeren algemeener wordt, zal men meer opzien tegen het aannemen van eenen ongefrankeerden, met hooger port bezwaarden brief. Men erkent immers zelf, dat dat waar het frankeren regel is, die weigering eene gewoonte is geworden. Zoolang derhalve als onze landaard den weêrzin tegen het frankeren niet geheel heeft afgelegd, wat zeker nog in vele jaren het geval niet zal zijn, zou na de invoering der gedwongen frankering de schatkist, uit hoofde der vermeerdering van het aantal geweigerde brieven, een aanmerkelijk verlies lijden.

Ook de leden, die de gedwongen frankering niet wilden, trokken hun gevoelen niet zoo ver, dat zij het gebruik der postzegels niet zooveel mogelijk wilden hebben aangemoedigd. Integendeel gaven zij in bedenking, om middelen te beramen tot het gemakkelijker verkrijgbaar stellen dier zegels, die elders zelfs als pasmunt worden gebruikt. Men vroeg voorts, of niet, op het door Engeland gegeven voorbeeld, de bladen postzegels zoodanig konden worden ingerigt, dat elk zegel zich zonder eenige moeite van het blad laat scheiden; en of het niet in aanmerking kwam, postzegels te doen vervaardigen van zoodanig lager en hooger bedrag, dat zij zoowel voor gedrukte stukken en dagbladen als voor de zware brieven en pakketten konden dienen. Het gerief der ingezetenen en het gemak der postadministratie zou daardoor te gelijker tijd worden bevorderd. In Frankrijk zijn, naar men meent, in den laatsten tijd postzegels van gering bedrag voor dagbladen en gedrukte stukken van kleinen omvang in gebruik gekomen.

Ofschoon men de verbeteringen, in de laatste jaren in ons postwezen gebragt, gaarne erkent, laat dit ontwijfelbaar nog vrij wat te wenschen over, en meende men dan ook de tegenwoordige gelegenheid te baat te moeten nemen, om op bestaande leemten op nieuw de aandacht der Regering te vestigen. Onder die leemten telt men, dat zelfs in belangrijke plaatsen de postkantoren dagelijks eenige uren gesloten zijn; hetgeen te meer ongerief veroorzaakt, omdat de ingezetenen met dien tijd van sluiting niet altijd behoorlijk bekend worden gemaakt. In zulke aanzienlijke gemeenten, als men hier op het oog heeft, behoorde het postkantoor onveranderlijk, voor alle mogelijke verrigtingen van 's morgens vroeg tot 's avonds laat geopend te zijn. Evenzoo wordt hier en daar geklaagd, dat het brievenvervoer op eene wijze geregeld is, die te grooten tusschentijd laat tusschen verzending en ontvangst.

Art. 1 der wet. De twijfel is geopperd, of art. 5 der wet van 1850 wel geheel vervallen kan en niet door eene andere bepaling vervangen moet worden. Bij dat artikel werd eene gunst toegekend, daarin bestaande, dat indien één en dezelfde brief, ten gevolge van veranderde bestemming, tusschen verschillende postkantoren of in verschillende rigtingen verzonden wierd, daarvan slechts éénmaal het hoogste port kon worden geheven. In verband met de wet van 1855 kan het hoogste port thans niet meer dan tien cents bedragen. Welligt is het de bedoeling der Regering, dat het, na de invoering der nieuwe portregeling zich tot 5 cents zou beperken. Maar men zou ook kunnen beweren, dat het port berekend wordt voor elke verzending van het eene postkantoor naar het andere, en er zou dus hier, onder bepaalde omstandigheden, hooger port kunnen worden geëischt dan de bestaande wet van 1855 medebrengt.

Art. 3. In het stelsel der wet is het rationeel, dat de brieven van 15 wigtjes en daarbeneden, die met bijzondere scheepsgelegenheid verzonden worden, voortaan aan een port van 15 cents onderworpen zullen zijn. Van dat bedrag wordt aan den scheepsgezagvoerder 10 cents uitgekeerd, en het uniform port van 5 cents wordt in 't wezen der zaak dus ook hier betaald. Maar is het nu wel gepast en behoorlijk de hier bedoelde brieven aan de opklimmende schaal van het gewijzigd art. 7 te onderwerpen? Daarvan toch is het gevolg, dat de brief, die van 15 tot 50 wigtjes weegt, 30 cents betaalt, en dus, daar de uitkeering van 10 cents aan den scheepsgezagvoerder onveranderd blijft, niet dubbel, maar vierdubbel port. De opklimming behoorde hier alleen met opzigt tot het eigenlijk port van 5 cents plaats te hebben.

Art. 4. In eene der afdeelingen werd, opdat de Natie te spoediger in het genot van het laag uniform port komen mogt, de wensch geuit om het tijdstip van het in werking treden der thans voorgestelde wet, in plaats van op den 1sten september, op den 1sten mei van het volgende jaar te bepalen.

Met het oog op de bepalingen der wet van 12 april 1850 (Staatsblad n.° 15), die volgens de thans gedane voordragt onaangeroerd zouden blijven, is nog het volgende in het midden gebragt.

Art. 12. Naar het gevoelen van verscheidene leden behoorde de voorgestelde vermindering van het port der gewone brieven gepaard te gaan met eene evenredige vermindering van het port der dagbladen, welk port men voor ieder afzonderlijk blad, in plaats van op één cent, op een halven cent gebragt wenschte te zien. De uitgave van dagbladen wordt hier te Lande reeds zwaar door het zegelregt gedrukt. De verspreiding daarvan moet zoo min mogelijk door bijkomend port worden bezwaard. Bij de behandeling der wet van 1855 is reeds met nadruk op de vermindering van het port der dagbladen aangedrongen en heeft men, naar het schijnt, niet zonder grond beweerd, dat dit port in 1850, ten gevolge eener vergissing, hooger is gesteld dan de bedoeling was. Een amendement, tot strekking hebbende om voor elk dagblad het port van een halven cent aan te nemen, is destijds in de Tweede Kamer met de meerderheid van slechts ééne stem verworpen. De verandering wordt ook inzonderheid wenschelijk geacht met opzigt tot de buitenlandsche dagbladen, die met een hooger zegelregt zijn belast, en waarvan dien ten gevolge maar al te veel invoer ter sluiks plaats heeft. Zoo vroeger het denkbeeld, om de buitenlandsche dagbladen in meerdere of mindere mate te weren, gegolden heeft, thans kan zoo iets wel niet meer te pas komen. Integendeel verdient het lezen van sommige dier bladen allezins te worden aangemoedigd.

Art. 13. Ook de vermindering van het port der in dit artikel vermelde gedrukte stukken komt, naar het oordeel van verscheidene leden, zeer in aanmerking. Vond het denkbeeld van het verkrijgbaar stellen van postzegels van geringer bedrag bijval, dan zou men het gebruik daarvan vooral ook bij de verzending van drukproeven, circulaires en dergelijke, mogelijk willen hebben gemaakt. Men sprak daarbij ook van de kostbaarheid van het verzenden van boeken door middel van de brievenpost, en vroeg daarbij, of het port van ingenaaide boeken niet per pond kon worden berekend.

Artt. 17 en 18. Ook op de vermindering der kosten van het verzenden van geld en van de provisie van de postwissels werd aangedrongen. Die postwissels leveren vooral voor den minvermogenden stand een gemakkelijk middel op om kleine geldsommen te verzenden. Het gebruik maken van die gelegenheid zou niet weinig toenemen, indien die provisie lager wierd gesteld. Men kan zich hier vooral op het voorbeeld van Engeland beroepen, waar jaarlijks ontzaggelijk groote geldsommen, door middel van ordebriefjes, die met onze postwissels overeenkomen, verzonden worden.

Art. 22. Met het oog op dit artikel werd gevraagd, hoe ver de Regering thans gevorderd is met de regeling van hetgeen men elders de *poste rurale* noemt. Er waren leden, die het ten eenen male strijdig met den geest onzer postwet noemden, dat van de brieven ten platten lande, boven het Rijks port, nog een vrij aanmerkelijk bestelloon geheven wordt.

Artt. 25 en 26. De vraag is gedaan, of de ondervinding niet geleerd heeft, dat deze beide artikelen eene aanvulling behoeven in dien zin, dat niet slechts de ondernemers van middelen van vervoer, maar ook hunne ondergeschikten voor verboden brievenvervoer strafbaar worden gesteld. De conducteur eener diligence, die zich aan deze overtreding schuldig maakt, is thans straffeloos.

Art. 30. Ofschoon men de hier voorkomende bepaling niet wraakt, is de wensch geuit, om de postwet met eene bepaling aan te vullen, volgens welke de ambtenaren der posterijen niet tevens ambtenaren van justitie of van politie mogen zijn.

Eindelijk werd nog door sommigen in bedenking gegeven, om ook bij deze wet een termijn aan te nemen, na den afloop waarvan de tegenwoordige regeling van het postwezen op nieuw zal worden herzien. Men zou dan op de schaal van het gewigt der brieven en pakketten in verband met het verschuldigde port, of ook op het beginsel der gedwongen frankering terug kunnen komen.

Gedrukt en uitgegeven bij
G. en C. A. van Reyn,
te Rotterdam.